

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

ANNIINA VÄLTTILÄ
ELINA LÄHTINEN

OLKA®-toiminta tutuksi perusterveydenhuollossa

Teemapäivä sote-keskus Lännessä

HOITOTYÖN TUTKINTO-OHJELMA
2023

TIIVISTELMÄ

Lähtinen, Elina ja Välttilä, Anniina: OLKA®-toiminta tutuksi perusterveydenhuollossa, teemapäivä sote-keskus Lännessä
Opinnäytetyö, AMK
Hoitotyön tutkinto-ohjelma
Lokakuu 2023
Sivumäärä: 74

Opinnäytetyön tarkoituksena oli järjestää teemapäivä sote-keskus Lännessä. Teemapäivän tavoitteena oli tuoda OLKA-toimintaa tutuksi perusterveydenhuollossa. Lisäksi tavoitteena oli kehittää palautekysely, minkä avulla saataisiin kerättyä tapahtuman kävijöiltä mahdollisimman kattavasti palautetta ja jota OLKA-toiminta voisi jatkossa hyödyntää vapaaehtoistoimintaan liittyvissä tapahtumissa ja kohtaamisissa.

Opinnäytetyön teoreettisessa perustassa perehdyttiin OLKA- ja vapaaehtoistoimintaan, vertaistukeen ja sosiaali- ja terveysalan järjestötoimintaan sekä tutkittiin niiden merkitystä osana terveydenhuollon toimintaa. Useista tutkimuksista kävi ilmi, että vapaaehtoistoiminnan ja vertaistuen rooli osana terveydenhuoltoa on merkityksellistä. Terveydenhuollon resurssit eivät yksinään riitä huolehtimaan potilaan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista, joten tulevaisuudessa kolmannen sektorin ja terveydenhuollon välinen yhteistyö tulee korostumaan. Tutkimuksissa nousi esiin etenkin perusterveydenhuollon ammattilaisten epätietoisuus vapaaehtoistoiminnasta. Tämän vuoksi onkin tärkeää jalkauttaa toimintaa perusterveydenhuollon tasolle, jotta vertaistuen mahdollistama apua voidaan tarjota myös siellä asioiville ja heidän läheisilleen.

Opinnäytetyömme oli toiminnallinen projekti, joka toteutettiin yhteistyössä OLKA-toiminnan ja työn tilaajana toimineen Satakunnan yhteisökeskuksen kanssa. Projektiryhmä koostui eri tahojen asiantuntijoista, joka mahdollisti monipuolisen tietotaidon hyödyntämisen läpi projektin. Opinnäytetyön tuotoksena järjestettiin teemapäivä ja kehitettiin palautekysely tapahtuman kävijöille sekä tapahtumaan osallistuneille yhdistyksille ja toimijoille. Palautetta saatiin kerättyä kattavasti ja sen perusteella tapahtuma oli erittäin onnistunut ja kävijät kokivat saaneensa uutta tietoa tärkeästä aiheesta. Kävijöistä suurin osa koki tapahtuman hyödylliseksi ja mukana olleet yhdistykset olivat vaikuttuneita kohtaamisten määrästä ja tapahtuman tarjoamasta verkostoitumismahdollisuudesta.

Avainsanat: Vapaaehtoistyö, vertaistuki, yhdistystoiminta, OLKA-toiminta, teemapäivä, palautekysely

Abstract

Lähtinen, Elina ja Välttilä, Anniina: Getting to know OLKA activities at the health centres

Bachelor's Thesis

Degree programme in nursing

October 2023

Number of pages: 74

The purpose of the thesis was to organize a theme day at the health centre Länsi. The goal of the theme day was to introduce OLKA activities in primary healthcare. In addition, the goal was to develop a feedback survey, which could be used to gather feedback from the event's visitors as comprehensively as possible, and which OLKA activities could use in the future in events and meetings related to volunteering.

The theoretical basis of the thesis was focused on OLKA and volunteer activities, peer support and collective activities in the social and health sector and studied their significance as part of healthcare activities. Several studies showed that the role of volunteering and peer support as part of healthcare is significant. Health care resources alone are not enough to take care of the overall well-being of the patient, so in the future the co-operation between the third sector and health care will be emphasized. The studies showcased the lack of awareness of volunteering among primary care professionals. For this reason, it is important to start operations at the level of primary health care, so that the help made possible by peer support can also be offered to patients visiting at health centres and their relatives.

Our thesis was an operational project that was carried out in co-operation with the OLKA activities and the Satakunnan yhteisökeskus, which commissioned the work. The project work group consisted of experts from different parties, which made it possible to utilize versatile know-how throughout the project. As a result of the thesis, a theme day was organized, and a feedback survey was developed for the event's visitors, the associations and operators that participated in the event. The feedback was comprehensively collected and based on the results, the event was very successful, and the visitors felt that they had gained new information about an important topic. Most of the visitors found the event useful, and the participating associations were impressed by the number of meetings and the networking opportunity offered by the event.

Keywords: Volunteer work, peer support, association activities, OLKA activities, theme day, feedback survey

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 PROJEKTIN TEOREETTINEN PERUSTA	7
2.1 Vertaistuki.....	7
2.2 Vapaaehtoistyö.....	8
2.2.1 Vapaaehtoistyöhön vaikuttavat tekijät.....	9
2.2.2 Sairaalavapaaehtoinen	11
2.2.3 OLKA-toiminta	11
2.3 Yhdistystoiminta	12
2.3.1 Sosiaali- ja terveysalan järjestötoiminta.....	12
2.3.2 Järjestötapahtuma	13
3 PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET	14
4 PROJEKTIN MENETELMÄT	15
4.1 Tapahtuman järjestäminen	15
4.2 Palautekysely	17
5 PROJEKTIN SUUNNITTELU	18
5.1 Kirjallisuushakuprosessi	18
5.2 Kohderyhmä.....	19
5.3 Projektin etenemissuunnitelma.....	20
5.4 Resurssit ja riskit	23
5.5 Arviointisuunnitelma	25
6 PROJEKTIN TOTEUTTAMINEN	26
6.1 Tapahtuman toteuttaminen.....	26
6.2 Markkinointi	28
6.3 Käytännön järjestelyt	29
6.4 Tapahtumapäivän kulku	30
7 OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI	32
7.1 Palautteet	32
7.1.1 Yhteistyökumppaneiden palautteet.....	33
7.1.2 Tapahtuman kävijöiden palautteet	34
7.1.3 Sähköinen palautekysely	39
7.2 Oma arviointi projektista	43
7.3 Resurssien ja riskien hallinnan arviointi.....	46
8 POHDINTA	48
8.1 Eettisyys ja luotettavuus	50
8.2 Ammatillinen kasvu	53

8.3 Jatkokehittämisideat	53
LÄHTEET	55
LIITE 1: AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET JA NIIDEN KESKEISET TULOKSET	58
LIITE 2: ASIASANAT JA TIETOKANNAT	67
LIITE 3: KUTSUKIRJE YHDISTYKSILLE	69
LIITE 4: TAPAHTUMAN MAINOS.....	70
LIITE 5: KUVIA TAPAHTUMAPÄIVÄSTÄ	71
LIITE 6: PALAUTEKYSELY TAPAHTUMAN KÄVIJÖILLE	72
LIITE 7: SÄHKÖINEN PALAUTEKYSELY OSALLISTUNEILLE YHDISTYKSILLE JA TOIMIJOILLE	73

1 JOHDANTO

Vapaaehtoistoiminta on tärkeä osa hyvinvointiyhteiskunnan toimintaa. Vapaaehtoistoiminta ja vertaistuki toimivat samassa toimintaympäristössä kuin ammatillinen hoitotyö, kuitenkin korvaamatta sitä. Ammatillisen työn ja vapaaehtoistoiminnan yhteistyö on onnistunut, kun sairastunut ja hänen läheisensä saavat sekä ammattiavun, että vertaistuen. Tämä edellyttää selvää roolijakoa eri toimijoiden välillä. Ammatillinen työ on ensisijaisesti ihmisen hyvinvoinnin tukemista, kun taas vertaiset toimivat yhdessä sekä potilaan, että oman hyvinvoinnin lisäämiseksi. (Mikkonen & Saarinen, 2018, s. 38–39.) Tutkimusten mukaan monet terveydenhuollon työntekijät kokevat, että heillä ei ole tarpeeksi tietoa järjestöjen toiminnasta. Julkinen terveydenhuolto ei vähäisten resurssien vuoksi pysty vastaamaan sairastuneen ja hänen läheistensä tuen tarpeeseen riittävän laajasti. Julkisen terveydenhuollon ja järjestöjen välistä yhteistyötä on kehitettävä, jotta potilaita voidaan ohjata sujuvasti järjestöjen tarjoaman neuvonnan ja tuen piiriin. (Tirola ym., 2020, s. 74.)

OLKA-toiminta on koordinoitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa sairaalassa ja se on toiminut erikoissairaanhoidon parissa jo vuosia. Toiminta on kasvanut vähitellen ja tarve vertaistuelle on olemassa myös perusterveydenhuollossa. OLKA-toimintaa on tarkoitus laajentaa lähitulevaisuudessa perusterveydenhuollon toimipisteisiin. (Satakunnan Yhteisökeskus, 2023a.) Opinnäytetyömme on toiminnallinen ja sen tarkoituksena on järjestää teemapäivä liittyen OLKA-toiminnan jalkauttamiseen perusterveydenhuollon sote-keskuksiin.

Työn tilaajana toimii Satakunnan yhteisöt ry ja se toteutetaan yhteistyössä OLKA-toiminnan kanssa. Teemapäivän tavoitteena on tehdä OLKA-toimintaa tutuksi sote-keskuksessa asioiville asiakkaille, heidän läheisilleen ja siellä työskentelevälle henkilökunnalle. Lisäksi tavoitteena on kehittää palautekyselymalli, jonka avulla saadaan kerättyä tapahtumaan osallistuneilta palautetta mahdollisimman kattavasti. Teemapäivä järjestetään Vapaaehtoistoimintaa suurella sydämellä- tapahtumaviikkojen yhteydessä, jotka järjestetään ympäri Satakuntaa 28.8–17.9.2023. (Satakunnan Yhteisökeskus, 2023b.)

2 PROJEKTIN TEOREETTINEN PERUSTA

2.1 Vertaistuki

Vertaistuella tarkoitetaan kokemuksen jakamista saman kokeneen kanssa. Vertaistuen tärkeimpinä tekijöinä voidaan pitää kuuntelua ja kertomista. Sama kokemus mahdollistaa asian syvemmän ymmärtämisen ja on merkityksellistä. (Terveyskylä, 2022a.) Vertaistuella on iso merkitys sairastuneelle, sillä vertaistuen avulla hän voi puhua sairastumisestaan ja mieltä askarruttavista asioista saman kokeneen kanssa. Sairastunutta saattaa helpottaa kuulla, miten saman asian kokenut on selviytynyt sairauden kanssa ja miten se on vaikuttanut hänen elämäänsä. Vertaistuki on merkityksellistä myös vertaistuen antajalle, sillä vertaistuki perustuu vuorovaikutukseen, missä jaetaan yhteistä kokemusta. Vertaistuki on antamista ja saamista, jolloin myös vertaistuen antaja saa elämäänsä iloa, tukea ja yhteisöllisyyttä. (Terveyskylä, 2022b.)

Vertaistuki on omaehtoista tilanne- ja tarvelähtöistä toimintaa. Vertaistukeen vaikuttaa myös vertaistuen antajan ja vastaanottajan elämäntilanne ja voimavarat. Onnistunut vertaistuki perustuu luottamukselliseen ja vuorovaikutteeseen suhteeseen, joka mahdollistaa tunteiden ilmaisemisen ja käsittelyn, kuuntelemisen, toisen kokemuksista oppimisen ja uusien selviytymiskeinojen löytämisen. Vertaistuen kokemuksen kautta tilanteeseen sopeutuminen helpottuu. (Mikkonen & Saarinen, 2018, s. 21.) Sairastunut tai hänen läheisensä saattavat kokea, että heillä ei ole mahdollisuuksia keskustella riittävästi hoitohenkilökunnan kanssa ajatuksistaan ja tunteistaan sairastumiseen liittyen. Sairastunut tarvitsee lisää tietoa sairaudesta ja sen hoidosta sekä keskustelu- ja psykososiaalista tukea. Sairastuneen ja hänen läheisensä tuen ja keskusteluavun tarpeeseen ei aina pystytä vastaamaan julkisessa terveydenhuollossa, vaan heitä tulisi ohjata enemmän vertaistuen ja järjestöjen toiminnan piiriin heti sairastumisen alussa. (Tiirola ym., 2020, s. 70–74.)

Vertaistukea voidaan antaa monella eri tavalla, kuten henkilökohtaisesti, ryhmissä, puhelimesta, internetin välityksellä tai kasvokkain. Vertaistukea voi

antaa suunnittelemattomasti tai suunnitellusti. Suunniteltu vertaistuen antaja on usein tehtävänsä koulutettu ja vaitiolovalvollinen. Ryhmämuotoinen vertaistuki voi tapahtua ammatillisen tai vapaaehtoisen ohjaajan vetämänä tai ilman ohjaajaa. Internetissä kokoontuu myös monia vertaistukiryhmiä ja -yhteisöjä. (Terveyskylä, 2022c.) Vertaistuki ei korvaa sosiaali- ja terveysalan ammattilaisen antamaa hoitoa, vaan toimii sen rinnalla. Vertaistuen avulla sairastunut ja hänen läheisensä saavat tukea sairastumisen hetkellä, sairauden kanssa eläessä, kuntoutuessa ja toipuessa. (Terveyskylä, 2022d.)

2.2 Vapaaehtoistyö

Vapaaehtoistyö on nimensä mukaisesti vapaaehtoista työtä, johon hakeudutaan omasta tahdosta. Vapaaehtoistoimintaan hakeutumiselle on erilaisia syitä, kuten auttamisen halu, velvollisuudentunne, halu oppia uusia asioita tai kokemuksen kartuttaminen. (Mikkonen & Saarinen, 2018, s. 24–25.) Vapaaehtoistoiminta on suuressa roolissa yhteiskunnassa. Yhteiskunnan lisäksi se hyödyttää vapaaehtoisia itseään, paikallisia yhteisöjä, vapaaehtoistoiminnan palveluiden käyttäjiä sekä julkisen ja yksityisen puolen organisaatioita. Tämän lisäksi vapaaehtoistoiminnasta voi saada uusia omaa työtä tai opiskelua tukevia taitoja ja tietoja. Vapaaehtoistoimintaa on monilla eri aloilla, kuten sosiaali- ja terveysalalla, liikunnassa, ympäristöasioissa, maanpuolustuksessa ja uskonnon parissa. Vapaaehtoistoimintaa tehdään kaikkien ikäryhmien parissa ja siihen voi liittyä esimerkiksi ryhmän ohjaamista, henkilökohtaista tukea tai yhteisöllistä toimintaa. Tyypillistä vapaaehtoistyölle on, että siinä ei tavoitella taloudellista hyötyä, se tuo kaikille osapuolille jotakin ja sitä tehdään omasta tahdosta. Vapaaehtoistyö on merkityksellinen lisä julkisille palveluille. (Raatikainen ym., 2020, s. 189–190.)

Kekki on Pro Gradu-tutkielmassaan tutkinut julkisen sektorin ammatillisen auttamistyön ja ikäihmisten kotona asumista tukevan vapaaehtoistoiminnan rajapintaa. Tutkimuksesta kävi ilmi, että toimijoiden näkemykset rajapinnasta ammattityön ja vapaaehtoistoiminnan välillä ovat yhteneväiset, vaikka joitain eroavaisuuksia löytyikin. Vapaaehtoisen toiminta koettiin tärkeänä rinnalla

kulkemisena. Sen sijaan ammattilaisen työstä esiin nousivat koulutus ja ammattitaito. Rajoja toimijoiden välillä määritellään monesta eri suunnasta, niin ulkopuolisten kuin toimijoiden itsensäkin toimesta. Niihin vaikuttavat lisäksi yleiset periaatteet ja ideat. Rajojen ylityksiä tapahtuu tutkimuksen mukaan erityistilanteissa, kuten asiakkaan ja vapaaehtoisen läheisen suhteen kautta tai hätätilanteissa. Myös vastuut koettiin eri toimijoiden keskuudessa yhteneväisinä ja ne jaoteltiin julkisen, vapaaehtoistoiminnan, asiakkaan, omaisen ja yksilön vastuuseen. (Kekki, 2016.)

Kinnusen tekemän kehittämisprojektin tavoitteena on ollut kartoittaa vapaaehtoistyön mahdollisuuksia ja haasteita perusterveydenhuollossa. Tavoitteena on ollut vapaaehtoistyön hyödyntäminen ja tunnistaminen ammatillisen työn tukena sekä vapaaehtoistyöhön liittyvien haasteiden vähentäminen. Projektissa kävi ilmi, että vapaaehtoistyön kehittäminen vaatii yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Vapaaehtoistyön arvostusta, näkyvyyttä ja tarjontaa lisäämällä voidaan kehittää perusterveydenhuollon ja vapaaehtoistoiminnan yhteistyötä, mikä takaa potilaalle kattavamman hoitopolun. Tutkimuksesta selvisi myös, että perusterveydenhuollon henkilökunta kokee vapaaehtoistyön arvokkaana lisänä ammatillisen työn rinnalla. Vapaaehtoisten antama vertaistuki sekä taloudellinen hyöty julkiselle terveydenhuollossa nähtiin myös vahvuutena. Haasteina tutkimuksessa tuli ilmi vapaaehtoistyöntekijöiden ja ammattilaisten epäselvät roolit ja vastuut sekä vapaaehtoistoiminnan vähäinen näkyvyys ja tarjonta. (Kinnunen, 2017.)

2.2.1 Vapaaehtoistyöhön vaikuttavat tekijät

Useiden tutkimusten mukaan vapaaehtoistyöhön vaikuttavat useat erilaiset edistävät ja estävät tekijät. Yhteistä kaikille aiheeseen liittyville tutkimuksille on, että edistävistä ja estävistä tekijöistä riippumatta vapaaehtoistyön on koettu olevan merkityksellistä ja vaikuttavaa. Woodin, Trasolinin ja Thomasin tutkimuksesta kävi ilmi, että terveydenhuollon ammattilaisten mukaan edistäviä tekijöitä olivat henkilökunnan tuki ja vertaistuen puolesta taistelevat henkilöt. Estäviä tekijöitä olivat tutkimuksen mukaan henkilökunnan ajan ja tiedon

puute, muut aikaa vievät projektit ja liian vähäinen vapaaehtoisten vertaistukijoiden määrä. (Wood ym., 2021, s.136–137.)

Hoitohenkilökunnan resurssien rajallisuus nousi esiin myös Tirkkosen tekemässä tutkimuksessa ja se nostaakin vapaaehtoistyön merkityksellisyyttä osana potilaiden hoitopolkua. Tirkkosen tutkimuksessa estävinä tekijöinä nousi esiin vapaaehtoistyöntekijöiden ja ammattilaisten roolien epäselvyys. Vapaaehtoiset kokivat, etteivät päässeet osaksi sairaalan osaston toimintaa ja sitä kautta he kokivat itsensä ulkopuoliseksi ja kuvailivat yhteistyötä hoitohenkilökunnan kanssa puutteelliseksi. Tärkeimmiksi ominaisuuksiksi vapaaehtoistyön toimivuuden kannalta nousivat vapaaehtoisten itsensä kertomana kohtaamisen, läsnäolon ja sitoutumisen taito. Lisäksi koulutukset, työnohjaus, virkistystoiminta, vertaistuki ja yhteiset tapaamiset koettiin tärkeäksi vapaaehtoisuuteen sitoutumisen kannalta. (Tirkkonen, 2017.)

Vapaaehtoiset itse ovat eri tutkimuksissa tuoneet esille toiveen yksilöllisyyden huomioimisesta. Vapaaehtoiset voivat olla eri ikäisiä ja heillä voi olla erilaiset lähtökohdat ja taustatekijät. Ottamalla huomioon jokaisen vahvuudet, voidaan heidät ohjata sopiviin tehtäviin. Vapaaehtoisten kohtaaminen yksilöinä vaikuttaa myös suoraan heidän motivaatioonsa ja sitoutumiseensa. (Lahdenperä, 2023; Nyholm-Viira & Raumanen, 2022.) Muita motivaatioon ja sitoutumiseen vaikuttavia tekijöitä ovat tutkimusten mukaan hyvä porukka ja mielekäs toiminta. Myös oma osaaminen, itsensä haastaminen ja sitä kautta tulevat onnistumiset vaikuttavat sekä yksilön, että ryhmän toimintaan positiivisesti. (Rousku, 2015, s. 65–72.) Negatiivisesti sitoutumiseen vaikuttavia tekijöitä ovat esimerkiksi elämäntilanteen muutos, oma jaksaminen ja ajan puute. Ajan puute johtuu yleensä vapaaehtoisen palkkatyöstä, opiskelusta tai toisesta vapaaehtoistyöstä. Viime vuosina myös korona on vaikuttanut vapaaehtoisten toimintaan negatiivisesti. (Nyholm-Viira & Raumanen, 2022, s. 48–49.)

2.2.2 Sairaalavapaaehtoinen

Sairaalavapaaehtoinen on yleisnimitys sairaalassa toimivalle vapaaehtoiselle. Sairaalavapaaehtoistoiminnan tärkein tavoite on kiireetön kohtaaminen. Vapaaehtoiset tuovat potilaille ja heidän läheisilleen iloa, tukea ja toivoa. OLKA-toiminnan sairaalavapaaehtoiset toimivat sovituilla yhteistyösastoilla, OLKA-pisteillä ja sairaaloiden aulatiloiissa. Vapaaehtoinen voi toimia vertaistukijana, saattohoidon tukihenkilönä, juttukaverina, lapsipotilaiden leikkikaverina ja aula-avustajana. Vertaistukijana toimiminen edellyttää omaa kokemusta sairaudesta tai vammautumisesta, mutta muissa tehtävissä voi toimia ilman omaa kokemusta. Vapaaehtoiset toimivat sairaalassa ammattilaisten tukena, mutta eivät kuitenkaan korvaa heitä. (OLKA, 2023d.)

2.2.3 OLKA-toiminta

OLKA-toiminta on koordinoitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa sairaalassa (Kuva 2.). OLKA-toiminta on saanut alkunsa tarpeesta koordinoida järjestöyhteistyötä sairaaloissa, jotta lukuisien eri järjestöjen toimintaa olisi helpompi hallita yhteisen toimintamallin mukaisesti. Ensimmäinen OLKA-piste on avattu Meilahden Torni-sairaalaan vuonna 2013 ja toiminta on pikkuhiljaa levittäytynyt ympäri suomen. Valtakunnallisen OLKA-verkoston johtamisesta vastaavat yhteistyössä HyTe ry ja HUS-yhtymä ja verkosto vastaa toimintamallin kehittämisestä yhteisesti. OLKA-toiminnan sisältöä tuottavat järjestöt, hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon ja vapaaehtoiset ympäri Suomea. Järjestöjen tukena OLKA-toiminnan koordinoinnissa toimii Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus STEA. (OLKA, 2023c.) Toiminnan tavoitteena on antaa tietoa eri yhdistysten palveluista sairaalan henkilökunnalle, tarjota yhdistyksille mahdollisuus toimia sairaalassa potilaan lähellä, tarjota vapaaehtoisille mahdollisuus olla tukena ja auttaa, saada uusia ystäviä sekä lisätä vapaaehtoistyön kautta omaa hyvinvointia. Lisäksi OLKA-toiminnan tarkoitus on tarjota sairastuneelle sekä hänen läheiselleen kiireetöntä kohtaamista ja tukea sairauteen sopeutumisessa. OLKA-toimintaa on useissa yliopisto- ja keskussairaaloissa (OLKA, 2023a.)

OLKA® – koordinoitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa sairaalassa

OLKA on sairaalan ja kolmannen sektorin välistä kumppanuustoimintaa.

Kuva 1. OLKA-toiminnan palvelulinjat (OLKA, 2023b.)

2.3 Yhdistystoiminta

Yhdistyksen tunnusmerkkeinä voidaan pitää, että sen toiminta on pysyvää, yhdistyksessä on vähintään kolme jäsentä ja sen toimintaa ohjaa jokin aatteellinen tarkoitus. Aatteellisella tarkoituksella viitataan esimerkiksi palveluiden tuottamiseen yhdistyksen jäsenille, hyväntekeväisyyteen, jonkin aatesuunnan edistämiseen, jonkin ryhmän etujen valvontaan tai yhdessäolon mahdollistamiseen ilman varsinaista aatteellista taustaa. Kolmannen sektorin yhdistykset tarjoavat palveluita yleensä myös muille kuin varsinaisille jäsenilleen. (Loimu, 2013, s. 24–25.)

2.3.1 Sosiaali- ja terveysalan järjestötoiminta

Sosiaali- ja terveysalan järjestöt ovat voittoa tavoittelemattomia ja yleishyödyllisiä oman alansa erityisasiantuntijoita. Järjestöt osallistuvat sosiaali- ja

terveyspalveluiden kehittämiseen ja ovat mukana järjestämässä palveluita yhdessä julkisen ja yksityisen puolen palveluntarjoajien kanssa. Järjestöt ovat myös aktiivisessa roolissa alueensa asukkaiden terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi. Järjestöjen asiakkaina toimivat pääosin erityisryhmät, esimerkiksi mielenterveys- ja päihdeasiakkaat, vanhuksat ja vakavasti sairastuneet. Järjestöjen toiminnassa nousevat esille asiakaslähtöisyys, palvelujen laatu ja ihmisten etujen valvominen. Järjestöissä työskentelee ammattilaisten rinnalla usein vapaaehtois- ja vertaistukihenkilöitä, jotka tarjoavat esimerkiksi tukea ja keskusteluapua samassa elämäntilanteessa olevalle. (SOSTE, 2020.)

Simonsen on väitöskirjassaan tarkastellut paikallisten vapaaehtoisjärjestöjen roolia kuntien terveydenedistämistyössä ja verrannut terveyden edistämisen painopisteitä ja suuntautumista eri kunnissa. Lisäksi tutkimuksen tavoitteena on ollut tunnistaa niitä tekijöitä, jotka tukevat terveyden edistämistä ja jotka ovat yhteydessä paikallisten päättäjien näkemyksiin terveyden edistämisestä ja sen tuloksellisuudesta. Tulosten mukaan vapaaehtoisjärjestöt ja poliittiset päättäjät olivat yhtä mieltä siitä, että väestön terveyden edistäminen edellyttää yhteistyötä kunnan ja paikallisten vapaaehtoisjärjestöjen välillä. Perusterveydenhuollossa terveyden edistäminen painottui terveysasemille ja kuntien välillä oli jonkin verran eroa aktiivisuudessa. Paikallisten yhdistysten terveydenedistämistoiminnan aktiivisuuteen vaikuttivat yhdistyksen pätevyys ja arvot sekä mahdollisuus tehdä yhteistyötä kuntatoimien kanssa, seurata keskustelua kuntalaisten terveydestä ja vaikuttaa päätöksentekoon. Yhteenvedona tuloksista voidaan päätellä, että yhteisöosallistuminen ja sektorien välinen yhteistyö ovat merkityksellisiä suomalaisilla kunnissa. Tulokset korostavat monitasoista lähestymistapaa. (Simonsen, 2013, s. 74–75.)

2.3.2 Järjestötapahtuma

Järjestötapahtumana voivat toimia esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan järjestömessut, joiden tarkoituksena on toimia kohtaamispaikkana yhdistyksille, sote-alan ammattilaisille sekä kuntalaisille. Järjestötapahtuman avulla voidaan

tuoda sosiaali-, terveys- ja hyvinvointiyhdistysten toimintaa ja palveluita näkyviksi. Sote-uudistuksen myötä on tarkoitus parantaa ihmisten peruspalveluita. Palveluista vastaa julkinen toimija, mutta kolmannen sektorin toimijat täydentävät palveluita. Järjestötoimijat on tarkoitus saada näkyvästi mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarjontaan. Järjestöjen tarjoamien palveluiden käyttö ja ennakoiva tuki voivat ehkäistä terveydenhuollon palveluiden piiriin joutumista. Lisäksi järjestöjen tarjoama vertaistukipalvelu on merkityksellistä sairastuneelle ja hänen läheisilleen. Järjestötapahtuman tyyppisestä tapahtumasta hyötyvät kaikki osapuolet. Potilaat ja heidän läheisensä pääsevät lähelle palveluita, sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset kartoittavat tietoutta paikallisten yhdistysten toiminnasta sekä verkostoituvat. Samalla yhdistykset tuovat tärkeää toimintaansa näkyväksi ja verkostoituvat muiden toimijoiden kanssa. (Hahl-Weckström, 2022.)

3 PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Opinnäytetyömme tarkoituksena on järjestää teemapäivä, jonka avulla tuomme OLKA-toimintaa tutuksi perusterveydenhuollon sote-keskuksessa. Opinnäytetyön tilaajana toimii Satakunnan Yhteisöt ry ja projekti toteutetaan yhteistyössä OLKA-toiminnan kanssa. Teemapäivän tavoitteena on tehdä OLKA-toimintaa tutuksi sote-keskuksessa asioiville asiakkaille, heidän läheisilleen ja sote-keskuksessa työskentelevälle henkilökunnalle. Tapahtumassa on mahdollisuus ilmoittautua mukaan vapaaehtoiseksi joko OLKA-toiminnan tai eri yhdistysten kautta. Teemapäivä on tarkoitus järjestää Vapaaehtoistoimintaa suurella sydämellä- tapahtumaviikkojen yhteydessä, jotka järjestetään ympäri Satakuntaa 28.8–17.9.2023 (Kuva 2.).

Kuva 2. Vapaaehtoistoimintaa suurella sydämellä (Satakunnan yhteisökeskus, 2023b.)

Lisäksi tavoitteenamme on kehittää palautekyselymalli, jonka avulla saisimme mahdollisimman monen osallistujan jättämään palautetta tapahtumaan liittyen. Mikäli palautteen kerääminen sujuu tapahtumassa hyvin, voi OLKA-verkosto hyödyntää kyselymallia myös muissa tapahtumissa ja vapaaehtoistoiminnassa.

4 PROJEKTIN MENETELMÄT

4.1 Tapahtuman järjestäminen

Opinnäytetyömme keskeinen menetelmä on tapahtuman järjestäminen. Tapahtumaa järjestettäessä mietitään tapahtuman tarkoitusta, kenelle se järjestetään ja mitä tapahtumalla halutaan viestiä. Onnistuneessa tapahtumassa viihdytään ja tunnelma on kohdallaan. Onnistuneen tapahtuman jälkeen myös järjestäjät ovat tyytyväisiä järjestelyihin sekä asetettujen tavoitteiden täyttymiseen. Tapahtuman punaiseksi langaksi voidaan määrittää jokin tietty teema, jonka ympärille tapahtuma rakennetaan. Kun nämä strategiaperustukset on määritelty, voidaan siirtyä pohtimaan tapahtuman järjestämiseen ja

resursointiin liittyvää sisältöä. On tärkeää miettiä miten tapahtuma toteutetaan, jotta haluttu tavoite saavutetaan ja suunniteltu viesti saadaan välitetyksi. Lisäksi pohditaan, ketkä osallistuvat tapahtuman järjestämiseen ja mitä vastuualueita ja tehtäviä osallistuvilla henkilöillä on. Tarkempi ohjelma muotoutuu pikkuhiljaa ideointivaiheessa. Tapahtuman järjestäminen on prosessi, joka sisältää suunnittelun, toteutuksen ja jälkivaiheen, jonka aikana kootaan tapahtuman tuotot yhteen ja pohditaan sen onnistumista. (Wallo ym., 2022, s. 84–89.)

Opinnäytetyömme tarkoituksena on järjestää tapahtuma, missä OLKA-toiminnalla ja yhdistyksillä on mahdollisuus esitellä toimintaansa potilaille, heidän omaisilleen, vapaaehtoistyöstä kiinnostuneille sekä perusterveydenhuollon työntekijöille. Teemapäivän välityksellä voidaan lisätä OLKA-toiminnan, yhdistysten ja julkisen terveydenhuollon yhteistyötä ja verkostoitumista. Lindström ja Tuomela ovat opinnäytetyössään tutkineet OLKA-toiminnan jalkauttamista perusterveydenhuoltoon. Tavoitteena on ollut sosiaali- ja terveydenhuollon sekä OLKA-toiminnan yhteistyön kehittäminen. Tutkimuksen mukaan yhteistyö järjestöjen kanssa mahdollistaisi potilaan kokonaisvaltaisemman hoidon ja sen koettiin myös helpottavan hoitohenkilökunnan työtä. Tutkimuksen kautta kävi ilmi, että potilaat ja hoitohenkilökunta tarvitsevat lisää tietoa OLKA-toiminnasta. (Lindström & Tuomela, 2023.)

Myös Kukk on tarkastellut YAMK-opinnäytetyössään OLKA:n vertaistukitoiminnan kehittämisen tarpeita yhdistysten näkökulmasta. Tämän kehittämisprojektin tuotoksena on luotu kehittämis ehdotuksia OLKA-tiimille, joista yksi on ollut tapahtumapäivien järjestäminen OLKA-pisteillä. Tapahtumien tarkoituksena olisi, että järjestötoimijoilla olisi mahdollisuus verkostoitua ja tutustua. Lisäksi tapahtumiin toivottiin mukaan asiantuntijoita sairaalan puolelta. OLKA-toiminta toimisi ikään kuin yhdistävänä tekijänä eri yhdistysten välillä. (Kukk, 2022, s. 43–45.)

4.2 Palautekysely

Palautteen merkitys on suuri kehitettäessä jotain uutta. Arvioiva, kehittävä ja avoin keskustelu sopii demokratiaan ja nykyihmisten arvoihin. Palautetta voidaan pitää arvioinnin, laatutyön ja osaamisen jakamisen perustyökaluna. Palautteen avulla voidaan ennaltaehkäistä ja nostaa esiin epäkohtia ja tätä kautta lisätä hyvinvointia. Lisäksi palaute lisää muutosvalmiutta, onnistumisia ja oppimiskokemuksia. Esimerkiksi työelämässä palautteella on keskeinen rooli, sillä se ohjaa tavoitteiden ja strategioiden asettamista, asiakaspalvelua, tulosten arviointia, laatutyötä, yhteistyösuhteita ja johtamista. Palauteprosessi koostuu palautteen hankinnasta ja annosta, palautteen vastaanotosta, palautteen käsittelystä ja palautteen vaikutuksista. (Ranne, 2014, s. 14–17.)

Kyselyä käytetään menetelmänä silloin kun halutaan tutkia suurta määrää hajallaan olevien ihmisten mielipiteitä, asenteita, ominaisuuksia, käyttäytymistä tai hyvin henkilökohtaisia asioita esimerkiksi koettuun terveyteen liittyen (Vilkkä, 2021, s. 46). Kyselylomakkeen perinteisin versio on paperinen kyselylomake, mutta nykyisin sen rinnalla käytetään lisäksi sähköisiä kyselyitä, jotka voidaan lähettää kohderyhmälle esimerkiksi sähköpostin välityksellä. Kyselyn muoto vaihtelee tarkoituksen ja kohderyhmän mukaan. Kysymysten muoto aiheuttaa eniten virheitä tutkimustuloksiin, joten kysymysten tekemisessä ja muotoilemisessa täytyy olla huolellinen. Kysymyksiä laadittaessa on huomioitava kohderyhmän näkökulma. (Valli & Aarnes, 2018, s. 81.)

Opinnäytetyön tilaaja on kokenut palautteen keräämisen haastavaksi etenkin tapahtumiin osallistuneiden ja OLKA-toiminnan parissa toimivien vapaaehtoisten osalta. Työmme yhtenä tavoitteena onkin pohtia, millä keinolla saisimme järjestämäämme tapahtumaan osallistuneilta kerättyä palautetta tapahtuman onnistumiseen liittyen. Palautekysely on tärkeä osa työmme loppuarviointia ja sen avulla voimme mitata tapahtuman onnistumista ja opinnäytetyön tavoitteiden täyttymistä.

5 PROJEKTIN SUUNNITTELU

Projekti jakautuu erilaisiin vaiheisiin. Projektilla on alkamis- ja päättymisajan-kohta, joista muodostuu projektin kesto eli elinkaari. Projektin eri vaiheet ovat erilaisia työskentelytavoiltaan, ominaisuuksiltaan sekä toiminnoiltaan. Projektin vaiheet voidaan nimetä esimerkiksi seuraavasti: valmistelu, suunnittelu, toteuttaminen ja päättäminen. (Mäntyneva, 2016, s. 15–16.) Projekti koostuu eri vaiheista, jotka ovat riippuvaisia toisistaan ja niille voidaan luoda aikataulu. Projektit kestävät rajoitetun ajan ja ovat kertaluonteisia, mutta niiden vaikutukset jatkuvat projektin elinkaaren yli. (Kymäläinen ym., 2016, s. 10.)

5.1 Kirjallisuushakuprosessi

Opinnäytetyömme keskeisiä teemoja ovat vertaistuki, vapaaehtoistyö ja siihen vaikuttavat tekijät, sosiaali- ja terveysalan järjestötoiminta sekä järjestötapahtuma. Teemoja käsitellään tutkitun tiedon ja aikaisempien tutkimusten valossa. Opinnäytetyössä käytetyt tutkimukset on koottu taulukkoon (LIITE 1). Tiedonhaussa käytettiin seuraavia tietokantoja: Google Scholar, Finna, Medic, Pubmed ja Samk Finna kansainväliset e-aineistot. Lisäksi työssä on käytetty alan kirjallisuutta sekä luotettavia internetsivustoja. Kirjallisuushaussa käytetyt tietokannat, hakulausekkeet ja saadut tulokset on koottu taulukkoon (LIITE 2).

Sisäänottokriteereinä tutkimuksille olivat, että niiden piti olla alle kymmenen vuotta vanhoja, Pro gradu-, YAMK-, tai maisteritasoisia töitä, tutkimusraportteja, kirjoja tai artikkeleita. Tutkimusten kielenä hyväksyttiin suomi tai englanti. Tutkimusten piti käsitellä vertaistukea tai vapaaehtoistyötä sekä niiden motiiveja, edistäviä tai estäviä tekijöitä. Lisäksi haimme tutkimuksia, jotka käsitelivät vertaistukea tai vapaaehtoistyötä perusterveydenhuollon, sairaalan tai sairaan näkökulmasta. Poissulkukriteereinä oli yli kymmenen vuotta vanhat tutkimukset sekä opinnäytetyötasoiset työt, lukuunottamatta OLKA-toimintaa koskevia hakuja, johon hyväksyttiin mukaan myös opinnäytetyötasoiset työt. Lisäksi hylkäsimme suoraan työt, jotka käsitelivät ryhmämuotoista vertaistukea tai eivät liittyneet sosiaali- ja terveysalaan (Taulukko 1).

Taulukko 1. Sisäänotto- ja poissulkukriteerit.

Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit
Tutkimus on toteutettu vuosina 2013-2023	Tutkimus on julkaistu ennen vuotta 2013
Tutkimusten kieli suomi tai englanti	AMK-tasoiset opinnäytetyöt
Tutkimusten taso: Pro gradu, YAMK, maisterivaiheen työt, kirjat, artikkelit, tutkimusraportit (OLKA-toimintaan hyväksyttiin AMK-tasoiset opinnäytetyöt mukaan)	Tutkimukset eivät koske sosiaali- ja terveysalaa tai käsittelevät vertaisryhmätoimintaa
Tutkimukset koskevat: Vertaistukea tai vapaaehtoistyötä ja niiden motivaatiota, edistäviä tai estäviä tekijöitä, vertaistukea tai vapaaehtoistyötä ja sairasta, sairaala tai perusterveydenhuoltoa, OLKA-toimintaa	

5.2 Kohderyhmä

Kohderyhmäämme ovat kaikki sote-keskuksissa asioivat asiakkaat, heidän läheisensä sekä sote-keskuksissa työskentelevät ammattilaiset. Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset ovat isossa roolissa potilaan hoitopolun muotoutumisessa. Vapaaehtois- ja vertaistukitoiminta ei korvaa ammatillista työtä, mutta kulkee sen rinnalla. Yhdistämällä ammatillinen työ ja vertaistuki potilas kokee todennäköisemmin hoidon hyväksi ja riittäväksi. (Mikkonen & Saarinen, 2018, s. 29.) Opinnäytetyömme kautta pystymme edistämään julkisen terveydenhuollon sekä kolmannen sektorin yhteistyötä järjestämällä teemapäivän, missä OLKA-toiminta ja järjestöt voivat esitellä toimintaansa ammattilaisille ja sote-keskuksessa asioiville.

Kohderyhmäämme ovat lisäksi kaikki vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneet. Yhdistyksillä ja OLKA-toiminnalla on tarve uusille vapaaehtoisille ja järjestämässämme tapahtumassa vapaaehtoistyöstä kiinnostuneilla on mahdollisuus tutustua järjestöjen ja OLKA-toiminnan vapaaehtoistyön mahdollisuuksiin ja ilmoittautua vapaaehtoiseksi.

5.3 Projektin etenemissuunnitelma

Projektilla on aina tilaaja eli asiakas. Projektin ideointivaiheessa on oleellista ymmärtää tilaajan tarve projektin kautta syntyvälle tuotokselle. Projektia valmistellessa kartoitetaan toimintaympäristö, ihmiset, organisaatiot sekä verkostot, jotka liittyvät projektiin tai joihin projektin avulla pyritään vaikuttamaan. Projektin tilaaja ja toteuttajat keskustelevat keskeisistä ongelmista ja projektin tavoitteista sekä yhteisen näkemyksen löydyttyä määrittävät kehykset projektille. (Kymäläinen ym., 2016, s. 15–18.)

Projektimme tarkoituksena oli järjestää järjestötapahtuma. Tapahtuma järjestettiin Porissa Maantienkadulla sote-keskus Lännessä, joka toimii eräänlaisena lippulaivana OLKA-toiminnan jalkauttamisessa perusterveydenhuollon sote-keskuksiin. Porin perusturva on jaettu kolmeen alueeseen ja jokaisella yhteistoiminta-alueen asukkaalla on oman asuinalueensa mukaan nimetty terveysasema, joista yksi on läntinen sote-keskus. (Porin kaupunki, 2022).

Projektityöryhmässä oli mukana opinnäytetyön tekijät, ohjaava opettaja Kirsti Santamäki, joka toimii myös tilaajana toimivan Satakunnan Yhteisöt ry:n puheenjohtajana, OLKA-toiminnan työntekijänä ja yhteisökeskuksen järjestökoordinaattorina toimiva Mirva Valkama sekä läntisen sote-keskuksen palveluneuvojat Miia Tammela ja Anne-Marie Numminen (Taulukko 2). Valkaman työtehtävänä OLKA:ssa on vastata toiminnan jalkauttamisesta perusterveydenhuollon sote-keskuksiin. Palveluneuvojat toimivat yhteyshenkilöinä tapahtumapaikkana olevaan sote-keskukseen ja olivat apuna tapahtuman järjestelyissä. Oli tärkeää kuunnella perusterveydenhuollossa työskenteleviä

ammattilaisia ja heidän mielipiteitään, koska tapahtuman tarkoitus oli tuoda vapaaehtoistoimintaa uuteen, heille tuttuun ympäristöön.

Taulukko 2. Projektityöryhmä

Projektityöryhmä	Nimike
Anniina Välttilä Elina Lähtinen	Opinnäytetyön tekijät
Kirsti Santamäki	Ohjaava opettaja
Mirva Valkama	Yhteyshenkilö OLKA-toiminta / Satakunnan yhteisöt ry
Miia Tammela Anne-Marie Numminen	Palveluneuvojat / sote-keskus Länsi

Projektin suunnitteluvaiheessa projektille luotiin aikataulusuunnitelma (Taulukko 3). Tapahtuma suunniteltiin järjestettävän 29.8.2023 Vapaaehtoistoimintaa suurella sydämellä tapahtumaviikkojen yhteydessä. Ajankohta mahdollisti tapahtumaviikkojen markkinointialustojen käytön ja suuremman näkyvyyden saavuttamisen verrattuna irrallisen tapahtuman järjestämiseen. Kellonajaksi tapahtumalle mietittiin alustavasti klo 10–14, jolloin sote-keskuksen henkilökuntaa ja asiakkaita olisi todennäköisesti eniten paikalla. Aikaväli saattaa rajoittaa päivätyössä käyvien osallistumista, mutta koimme suurimman kohde-ryhmän tulevan kuitenkin sote-keskuksen sisältä ja sen ohi kulkevista ihmisistä.

Taulukko 3. Aikataulusuunnitelma

Aikataulu	Työvaihe
01/2023	Aihe saatu Kirsti Santamäeltä
03/2023	Osallistuminen OLKA-iltaan
04/2023	Aihe viety Wihiiin ja hyväksytty
04/2023	Opinnäytetyöpalaveri ohjaavan opettajan kanssa
05/2023	Projektin käynnistyspalaveri työn tilaajan ja yhteistyötahon kanssa

05/2023	Tapaaminen palveluneuvojien kanssa
05/2023	Palautetaan opinnäytetyösuunnitelma
06/2023	Sopimus tilaajan kanssa opinnäytetyön teosta
06-07/2023	Yhdistysten kontaktointi tapahtumapäivään liittyen
06-08/2023	Tapahtuman suunnittelu Opinnäytetyön teoriapohjan laadinta
08/2023	Opinnäytetyön etenemispalaveri tilaajan ja yhteistyöta- hojen kanssa
08/2023	Teemapäivä sote-keskus Lännessä
09/2023	Jälkialaveri työryhmän kanssa
09-11/2023	Opinnäytetyön raportin kirjoittaminen
12/2023	Valmiin opinnäytetyön palauttaminen

Tarkoituksenamme oli pyytää mukaan mahdollisimman monipuolisesti erilaisia yhdistyksiä, jotta jokaiselle ikä- ja kohderyhmälle olisi tarjolla jotain. Yhdistysten lisäksi suunnittelimme pyytävämme paikalle OLKA-toiminnan ammattilaisen kertomaan OLKA:n toiminnasta tarkemmin sekä vapaaehtoistoiminnassa mukana oleva henkilön kertomaan vapaaehtoistyöstä ja sen merkityksestä. Suunnittelimme tarjoavamme jokaiselle yhdistykselle kutsun yhteydessä mahdollisuuden ilmoittautua puheenvuoron pitäjäksi, mikäli yhdistys haluaa kertoa tarkemmin toiminnastaan. Tapahtumassa oli tarkoitus tarjota halukkaille mahdollisuus ilmoittautua vapaaehtoiseksi niin, että vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneet saisivat itse valita ilmoittautuisivatko he mukaan toimintaan palveluneuvojille, OLKA-toiminnan yhteyshenkilölle vai jonkin yhdistyksen edustajalle. Näin päätös jäisi kävijän vastuulle, eikä yhdistysten tarvitsisi kilpailla vapaaehtoisista.

Tapahtuman markkinointia suunnittelimme toteuttavamme Satakunnan Yhteisöt ry:n verkkosivuilla Vapaaehtoistyötä suurella sydämellä-tapahtumaviikkojen ilmoituslulistalla. Lisäksi saimme suunnitteluvaiheessa tiedon, että tapahtumaviikoille luotaisiin Satakunnan yhteisöt ry:n toimesta Facebookiin tapahtumasivu lähempänä viikkojen ajankohtaa, joiden alla voisimme mainostaa

järjestämäämme tapahtumaa. Lisäksi aioimme suunnitella tapahtumaviikkojen teemaa mukaillen Maantienkadun tapahtumasta oman mainoksen, jota voisimme jakaa some-alustoilla sähköisesti sekä tulostaa ja jakaa etukäteen esimerkiksi läntisen sote-keskuksen henkilökunnalle ja lähialueen terveydenhuollon ammattilaisille. Sote-keskuksen palveluneuvojilta saimme ensimmäisessä palaverissa toiveen kontaktoida myös paikallisia sanomalehtiä, jotta saisimme teemapäivällemme näkyvyyttä ja tiedon myös niille kohderyhmän henkilöille, jotka eivät käytä sosiaalista mediaa.

5.4 Resurssit ja riskit

Päävastuu tapahtuman suunnittelusta oli meillä opinnäytetyön tekijöillä. Tapahtuma rakentui yhdistysten ympärille, joten resursseja pohtiessamme toteimmme, että tapahtumapäivänä jokainen osallistuva yhdistys vastaisi omasta pisteestään sote-keskuksessa. Lisäksi yhdistykset toisivat omat materiaalinsa ja henkilöresurssinsa paikalle. Suunnitelmanamme oli tehdä tiivistä yhteistyötä tilaajan ja sote-keskuksen palveluneuvojien kanssa koko projektin ajan. Otimme huomioon projektityöryhmän jäsenten erityisosaamisen. Palveluneuvojat tuntevat käytössä olevan tilan hyvin ja heillä on paljon tietoa asiakkaiden toiveista ja saatavilla olevasta tarjonnasta. OLKA-toiminnan edustajan ajattelimme toimivan vapaaehtoistyön asiantuntijana tapahtumassa ja osaavan vastata yhdistysten edustajien lisäksi mahdollisiin kävijöiden esittämiin kysymyksiin. Tapahtuman tunnelman suunniteltiin olevan avoin ja keskusteleva, jolloin myös kävijät tuntevat olevansa osa sitä.

Suunnitteluvaiheessa hahmottelimme tapahtuman rakennetta palveluneuvojien kanssa niin, että paikalle tulisi esiintyjä, joka soittaisi kitaraa ja laulaisi kaksi kertaa tapahtuman aikana. Tarkoitus oli pyytää paikalle muutamia OLKA-vapaaehtoisia, joista ainakin yksi voisi pitää puheenvuoron vapaaehtoisen roolista. Lisäksi mahdollisiksi puheenvuoron pitäjiksi suunniteltiin OLKA-toiminnan edustajaa, sekä yhdistyksiä heidän niin halutessaan. Alustavasti sovimme, että Maantienkadun sote-keskuksen viestintävastaava huolehtisi äänentoistolaitteet paikalle. Lisäksi sote-keskuksessa toimivan kahvilayrittäjän

kanssa suunniteltiin tehtävän yhteistyötä kahvituksen muodossa. Suunnitelimme tilaavamme tapahtumaan ideoimiamme OLKA-donitseja, joiden toteutus olisi mahdollista kahvilan omassa leipomossa. Satakunnan Yhteisöt ry lupasi sponsoroida donitsien hankinnan. Lisäksi hyvinvointialue lupasi tarjota kävijöille kahvia ja teetä.

Saimme käyttöömmme sote-keskus Lännen aulatilaa ja siellä olevat kalusteet ja tarvikkeet. Yhdistyksiä oli tarkoitus pyytää tuomaan paikalle omat pöydät, mikäli heillä sellaisia on. Tilaajan ja yhteistyökumppanin kautta saimme kävijöitä varten karkkia, kyniä ja mahdollisesti muita oheistuotteita. Markkinoinnin suhteen suunnitelimme tulostavamme mainokset etukäteen itse ja jakavamme niitä ennen tapahtumaa sote-keskuksen osastoille ja lähellä sijaitseviin terveydenhoitoalan yrityksiin ja toimipisteisiin. Sote-keskuksen mainosten jakamiseen päätimme pyytää palveluneuvoja avuksi. Kaikkien yhteistyökumppaneiden logot päätettiin laittaa esille tekemiimme mainoksiin.

Projektiin ja etenkin tapahtuman järjestämiseen sisältyy aina erilaisia riskejä. Suurimpina riskeinä koimme olevan vähäinen osallistujamäärä, projektityöryhmän jäsenten sairastuminen, näytteilleasettajien vähyyys tai viime hetken peruutukset ja palautteen keruun epäonnistuminen. Kävijämäärään pystyimme vaikuttamaan markkinoinnilla, jota pyrimme toteuttamaan erilaisten kanavien kautta, jotta kaikki ikäryhmät tavoitettaisiin. Suunnitelmissa oli tehdä sote-keskuksen ulkopuolelle pääoven viereen mainos, jonka avulla voisimme houkuttaa ohikulkevia ihmisiä tapahtumaan. Tässä riskinä oli huono keli, johon varauduimme käyttämällä mainostelinettä, joka kestää sadetta.

Sairaustapauksiin varauduimme miettimällä varasuunnitelman sen varalta, että joku projektityöryhmästä sairastuu. Työryhmän oli oltava hyvin perillä tapahtuman kokonaiskuvasta, jotta muut voisivat tarvittaessa paikata sairastunutta. Oheisohjelmalla ja hyvät puitteet tarjoamalla pystyimme vaikuttamaan yhdistysten ja muiden näytteilleasettajien halukkuuteen lähteä mukaan tapahtumaan. Viime hetken peruutukset eivät ole niin merkittäviä isossa joukossa, joten mukaan täytyi saada riittävästi toimijoita. Palautteen keruu suunniteltiin niin, että saimme mahdollisimman kattavasti palautetta kaikilta osapuolilta.

5.5 Arviointisuunnitelma

Arviointi läpi projektin on tärkeää. Arviointia onkin tehtävä projektin joka vaiheessa, jotta varmistetaan projektin eteneminen haluttua lopputulosta kohden. Arvioinnin toteuttamista on hyvä pohtia jo suunnitteluvaiheessa ja varata sille riittävät resurssit. Alkuarvioinnin avulla voidaan kerätä tietoa esimerkiksi toimintaympäristön projektille asettamista odotuksista. Näin saadaan kerättyä ennakoivaa arviointi- ja tutkimustietoa. Alkuarvioinnin avulla voidaan täsmentää projektin tavoitteita eli sen kautta voidaan tarkentaa projektin perustehtävää ja sen toteuttamista sekä kerätä kohde- ja sidosryhmiltä toiveita ja ajatuksia projektin toteuttamisesta. (Suopajarvi, 2013, s. 23–25.) Projektin loppuarvioinnissa mietitään mitä projektin avulla on saatu aikaan ja miten projektin tavoitteet ovat toteutuneet. Loppuarviointi on siis tulosten, vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointia. Loppuarviointi kerää myös yhteen kaiken projektin aikana kerätyn arviointiin liittyvän informaation. (Suopajarvi, 2013, s. 25–27.)

Tarkoituksenamme oli kehittää palautekysely tapahtumaa varten. Tapahtumaan osallistuville yhdistyksille ja edustajille oli suunnitelmassa lähettää sähköinen palautekysely sähköpostilla tapahtuman jälkeen. Paikan päälle tapahtumaan suunnittelimme tekevämme lyhyen paperisen kyselyn ja sijoittavamme palautepisteen ulko-ovien läheisyyteen ja yksi työryhmän jäsenistä ohjaisi poistuvia kävijöitä jättämään palautetta tapahtumasta. Lisäksi olimme pohtineet, että järjestäisimme palautteen jättämisen yhteyteen arvonnin, jonka palkinnon työn tilaaja mahdollisesti sponsoroi. Tarkoituksena oli yrittää saada arvottavaksi pienempiä tuotepalkintoja esimerkiksi tapahtumaan osallistuvilta näytteilleasettajilta. Suunnitelmissa oli, että arvontalipukkeeseen kävijä jättäisi puhelinnumeron ja soittaisimme voittajalle tapahtuman loppupuolella, kun arvonta olisi suoritettu. Arvonta voisi toimia motivoivana tekijänä palautteen jättämistä ajatellen. Lisäksi pisteellä voisi olla tarjolla karkkia ja kyniä tai muita yhteistyökumppanin tuotteita, joita voisimme jakaa palautteen jättäneille. Varsinaiset palautteet keräisimme nimettömänä.

Suunnitteluvaiheessa sovittiin, että tapahtuman jälkeen käymme läpi saamamme palautteet ja teemme niistä yhteenvedon opinnäytetyön raporttiin.

Palautekyselyt toimisivat tärkeänä osana työmme loppuarviointia ja mittarina arvioidessamme opinnäytetyömme tavoitteiden täyttymistä. Lisäksi suunnitelimme, että pidämme projektityöryhmän kanssa jälkipalaverin, jossa käymme läpi tapahtuman kulkua ja sen onnistumista jokaisen osapuolen näkökulmasta.

6 PROJEKTIN TOTEUTTAMINEN

6.1 Tapahtuman toteuttaminen

Aloitimme projektin tutustumalla OLKA-toimintaan Satasairaalassa pidetyssä OLKA-illassa maaliskuussa 2023. Tapahtumassa oli paikan päällä työmme tilaajan edustajia yhteisökeskukselta, kuten järjestökoordinaattori Mirva Valkama, ohjaava opettajamme Kirsti Santamäki ja vapaaehtoistoiminnan asiantuntija Annemari Hirsimäki. OLKA-illassa pääsimme kuulemaan vapaaehtoistoiminnasta ja herättelemään ajatuksiamme tapahtuman suhteen. Suunnittelun alkuvaiheessa pohdimme, pidämmekö yhden vai useampia teemapäiviä ja millä paikkakunnilla teemapäivät toteutettaisiin. Pohdittuamme erilaisia vaihtoehtoja, päädyimme lopulta pitämään yhden teemapäivän sote-keskus Lännessä, joka voisi toimia esimerkkinä muille sote-keskuksille OLKA-toiminnan laajentuessa perusterveydenhuoltoon. Näin projekti oli helpommin hallittavissa ja saimme kohdistettua kaikki resurssit yhden ison tapahtuman järjestämiseen.

Varsinainen tapahtuman suunnittelu käynnistyi toukokuussa 2023 kun kävimme tapahtumapaikkana toimivassa sote-keskus Lännessä suunnittelemassa tapahtumaa yhdessä sote-keskuksen palveluneuvojien kanssa. Samalla pääsimme tutustumaan sote-keskuksen tiloihin, joka helpotti tilan käytön hahmottamista. Keskustelimme alustavasti siitä, mitä yhdistyksiä kutsuisimme mukaan ja teimme niistä listausta. Kantavana ajatuksena tapahtumalle oli, että siellä olisi jokaiselle jotakin, eli mahdollisimman monipuolisesti eri-ikäisille ja eri kohderyhmille sopivia yhdistyksiä. Suunnittelimme lisäksi tarjoilua ja ohjelmaa tapahtumapäivälle. Suunnitteleminen jatkui Teamsin kautta pidetyssä

palaverissa, jossa mukana oli koko projektiryhmä. Palaverissa nousi esille toive palautekyselyn kehittämisestä ja palautteen keräämisen järjestämisestä niin, että mahdollisimman monelta kävijältä saataisiin palautetta.

Suunnitelmien pohjalta aloimme toukokuussa kirjoittamaan kirjettä yhdistyksille, jossa pyytäisimme heitä mukaan tapahtumaan. Halusimme saada kirjeen lähetettyä sähköpostitse mahdollisimman pian ennen kesää ja mahdollisia yhdistysten kesälomia. Kirjeessä kerroimme mitä, miksi ja kenelle olemme tapahtumaa järjestämässä ja toivoimme yhdistysten vastaavan kirjeeseen viimeistään kesäkuun loppuun mennessä. Kirje (LIITE 3) lähetettiin yhteensä 20 toimijalle ja lopulta saimme tapahtumaan mukaan 14 toimijaa ja yhdistystä. Vastasimme mukaan lupautuneille yhdistyksille kiitoskirjeellä.

Toimijoiden lisäksi olimme yhteydessä sote-keskus Lännen Ailav-kahvilaan, josta tilattiin tapahtumaan 50 kpl laktoosittomia OLKAN logoa muistuttavia donitseja Satakunnan Yhteisökeskuksen sponsoroimana. Sote-keskus Lännen palveluneuvoja tilasi lisäksi 100 hengelle kahvitarjoilun Satakunnan hyvinvointialueen kustantamana. Esiintyjiksi tapahtumaan oli suunniteltu Minna Koivusta ja Porin Cygnaeuksen koulun musiikkiluokkaa. Molemmat esiintyjät lupautuivat tulemaan tapahtumaan. Lisäksi kysyimme tapahtumaan paikan päälle OLKAN vapaaehtoisia OLKA-koordinaattori Kata Alastalon kautta ja heitä ilmoittautui mukaan kaksi. Tapahtuman aikataulu suunniteltiin niin, että musiikkiesitykset jakautuisivat melko tasaisesti tapahtuman ajalle. Musiikkiluokan esiintyminen sovittiin klo 10 ja Minna Koivusen klo 12 ja klo 13. Satakunnan Yhteisökeskuksen järjestökoordinaattorin puheenvuoro suunniteltiin olevan klo 10.30. Yhdistyksille tarjottiin mahdollisuutta pitää puheenvuoroja, mutta kukaan yhdistyksistä ei ilmaissut halukkuuttaan esiintymiseen.

Tapahtumapäivään osallistui projektiryhmästä sote-keskus Lännen palveluneuvojat sekä Satakunnan yhteisökeskuksen järjestökoordinaattori. Sovimme, että järjestökoordinaattori on pääasiassa OLKAN pisteen läheisyydessä kertomassa OLKA-toiminnasta halukkaille. Palveluneuvojat olisivat apunamme tapahtumapäivänä ja käytettävissä siellä, missä tarvitaan. Itse

halusimme olla pääasiassa palautepisteellä kertomassa kävijöille palautteen tärkeydestä, arvonnasta ja projektistamme yleisesti.

6.2 Markkinointi

Tapahtumasta tehtiin OLKA-toiminnan väreihin sopiva mainos, josta kävi ilmi tapahtuman aikataulu ja mukana olevat yhdistykset ja yhteistyökumppanit aikatauluineen (LIITE 4). Mainoksesta tehtiin sekä tulostettava versio, että sosiaaliseen mediaan paremmin sopiva versio. Mainos lähetettiin sähköisesti projektiryhmälle ja mukaan lupautuneille toimijoille ja yhdistyksille sekä pyydettiin heitä jakamaan mainosta eteenpäin. Lähetimme mainoksen myös kotihoidon palveluiden Porin alueen vastuualueiden päällikölle Katriina Virtaselle eteenpäin jaettavaksi. Lisäksi mainos lähetettiin Satakunnan Yhteisökeskuksen vapaaehtoistoiminnan asiantuntija Annemari Hirsimäelle, joka laittoi mainoksen Vapaaehtoistoimintaa suurella sydämellä -tapahtumaviikkojen sivuille Facebookissa ja jakoi sitä myös Sata-OLKAN Instagramissa pariin otteeseen. Tapahtuma lisättiin tapahtumaviikkojen internetsivuille sekä erilliseen tapahtumakalenteriin, jota jaettiin eri tahojen toimesta sosiaalisessa mediassa. Teimme tapahtumalle oman sivun Facebookissa ja jaoimme linkkiä osallistuville yhdistyksille, opiskeluryhmällemme ja omille ystäville ja tuttaville sosiaalisen median kautta. Sote-keskus Lännen palveluneuvojat tulostivat mainoksia ja jakoivat niitä paperisena versiona sote-keskuksen osastoille ja muihin tiloihin.

Tapahtuman mainosta yritettiin saada painettuihin lehtiin. Järjestökoordinaattori Mirva Valkamalla oli valmis kontakti Satakunnan Kansa-nimiseen lehteen. Toimittaja ei ollut halukas tekemään yksittäistä juttua tapahtumapäivästä, mutta maininta tapahtumasta saatiin MieliOLKAN avajaisia koskevan jutun yhteyteen. Lisäksi ilmoitimme tapahtuman Satakunnan Kansan menovinkeihin, jota kautta tapahtuma näkyi sekä sähköisessä palvelussa, että painetussa lehdessä ennen tapahtumaa. Lähetimme myös juttuvinkin Satakunnan Viikko-nimiseen ilmaisjakelulehteen, mutta valitettavasti emme saaneet mainosta esille kyseiseen lehteen.

6.3 Käytännön järjestelyt

Tapahtumapäivänä tarvitsimme äänentoistolaitteet, kalusteita, koristeita, arvontamateriaalit, arvontapalkinnot, mainoksia sekä kahvitarjoilun. Mainokset, palautekyselyt ja arvontalipukkeet saimme tulostettua itse. Ostimme tapahtumapäivää varten ilmapalloja ja teimme arvontaa varten samaan teemaan sopivan ohjeistuksen arvontapöydälle. Arvontapalkintoja kysyimme sähköpostilla osallistuvilta yhdistyksiltä ja viisi yhdistystä osallistui arvontapalkintojen lahjoittamiseen. Ohjaava opettajamme Kirsti Santamäki sai Satakunnan ammattikorkeakoulun viestinnältä paljon erilaisia tarvikkeita arvottavaksi. Lisäksi saimme OLKA-toiminnalta ja Satakunnan Yhteisökeskukselta muutaman tuotteen arvontaan ja ostimme itse sote-keskus Lännen Ailav-kahvilasta lahjakortin pääpalkinnoksi. Kokosimme arvottavaksi kolme tuotekassia, jotka arvottiin tapahtuman päätteeksi.

Äänentoistolaitteita kyselimme sote-keskus Lännestä palveluneuvojien välityksellä, Yhteisökeskukselta Mirvan välityksellä, sekä Kirstin kautta Satakunnan ammattikorkeakoululta. Suunnitteluvaiheessa olimme ajatelleet saavamme äänentoistolaitteet sote-keskus Lännestä, mutta ne osoittautuivat kiinteiksi laitteiksi, joita ei pystynyt siirtämään tapahtumapaikalle. Lopulta saimme äänentoistolaitteet lainaksi Satakunnan ammattikorkeakoulun Porin kampukselta. Musiikkiluokan opettaja lupasi tuoda oman sähköpianon paikalle sote-keskukseen edeltävänä päivänä infon aukioloaikana.

Ailav-kahvilan kanssa sovittiin, että 50 kpl laktoosittomia munkkeja toimitettaisiin paikan päälle sote-keskuksen aulaan. Lisäksi tarjolle tulisi 100 hengelle kahvia ja teetä. Ostimme itse gluteenittomia ja tavallisia pikkuleipiä tarjolle varmuuden vuoksi. Palautteen saamisen varmistamiseksi päätimme järjestää kahvituksen palautekyselyn yhteyteen, jolloin kahville tulijat täyttäsivät kyselyn kahvin hakemisen yhteydessä ja kahvitarjoilu toimisi houkuttimena palautekyselylle. Palautekyselyn ja arvontapöydän sijaintia mietimme alustavasti kulkureitille niin, että kävijät luontaisesti päätyisivät yhdistykseen tutustuttuaan antamaan palautetta. Muiden kalusteiden osalta palveluneuvoja Mia etsi sote-keskukselta ylimääräisiä pöytiä ja tuoleja, joita saimme käyttöömmme. Lisäksi

aulatiloissa oli valmiiksi muutamia pöytiä, joita voisimme hyödyntää. Kartoitimme etukäteen yhdistyksiltä kiitoskirjeen yhteydessä pöytien tarvetta. Puolet yhdistyksistä lupasi tuoda oman pöydän mukanaan, mikä helpotti kalusteiden hankkimista meidän osaltamme.

Pyysimme yhdistyksiä paikalle klo 9 alkaen tapahtumapäivänä, jotta pöydät olisivat valmiina yhdistysten osalta tapahtuman alkaessa. Sovimme palveluneuvojien kanssa, että menisimme itse paikalle klo 8 aamulla, jotta ehdimme sijoitella kalusteet paikalleen, rakentaa palautepisteen ja olisimme ajoissa ottamassa yhdistyksiä vastaan.

6.4 Tapahtumapäivän kulku

Saavuimme paikalle sote-keskus Länteen aikataulun mukaisesti kahdeksalta aamulla. Sote-keskuksen palveluneuvojat olivat jo paikalla ja pääsimme heti järjestelemään paikkoja. Pöytiä oli kannettu valmiiksi aulan nurkkaan, joten aloimme järjestellä pöytiä riviin pitkän käytävän toiselle seinustalle. Teimme valmiiksi kyltit pöydille, jotta yhdistykset tietäisivät paikalle tullessaan, mistä oma pöytä tai paikka löytyy. Järjestelimme toimijat ja yhdistykset sen mukaan, että fysioterapeuttien piste oli lähellä heidän omaa toimipaikkaansa, jonka jälkeen kaikki mielen hyvinvointiin liittyvät yhdistykset eli Porin mielenterveysyhdistys Hyvis ry, FinFami Satakunta ry, Mieli ry ja Äimä ry olivat peräkkäin. Sen jälkeen vierekkäin jaoteltiin somaattisiin sairauksiin liittyvät yhdistykset, eli Satakunnan Sydämpiiri, Porin Seudun Sydänyhdistys, Porin Seudun Diabeetikot ja Satakunnan Neuroyhdistys. Heidän jälkeensä pöydät nimettiin Avustajakeskukseksi, Satakunnan Omaishoitajat ry:lle, Porin seurakunnalle ja Kestävän kasvun Satakunta- hankkeelle. OLKA-toiminnan pöytä sijoitettiin sote-keskuksen OLKA-pisteelle.

Laitoimme mainostelineen ulko-oven eteen ulos ja kiinnitimme siihen tapahtuman mainoksen ja teemaan sopivan värisiä ilmapalloja, joita toimme mukamme. Näin ollen mainos toimi houkuttimena ulkona kulkeville ihmisille. Lisäksi kiinnitimme mainoksia ja ilmapalloja eri puolille aulatilaa houkuttelemaan

kävijöitä. Äänentoistolaitteet laitoimme yhdistysten pisteisiin nähden vastakkaiselle seinälle hieman erilleen sote-keskuksen infopisteestä, jotta esitykset häiritsisivät mahdollisimman vähän infopisteellä työskentelevien palveluneuvojien asiakastyötä. Kahvilasta saimme kahvikärryn, jossa oli valmiina kaikki kahvitusta varten. Sijoitimme kahvitarjoilun ja palautepöydän niin, että kävijöiden kulkiessa pääovesta, he kulkivat ensin yhdistyspisteiden kautta ennen päätymistä palautepöydän luokse. Näin pystyimme kontrolloimaan kahvitusta niin, että sitä tarjottiin tapahtuman kävijöille ja samalla saimme kävijät antamaan palautetta tapahtumasta, koska pääsimme keskustelemaan heidän kanssaan.

Tapahtumapäivä alkoi sovitusti klo 10. Olimme sopineet, että pitäisimme itse pienen puheenvuoron tapahtuman alkuun ja toivottaisimme tapahtumakävijät ja yhdistykset tervetulleeksi tapahtumaan. Tämän jälkeen esiintyi Porin Cygnaeuksen koulun musiikkiluokka. Jokainen koululainen sai esityksen päätteeksi kiitokseksi OLKA-kynän ja karkkia. Klo 10.30 puheenvuoron piti OLKA-toiminnasta Satakunnan yhteisökeskuksen järjestökoordinaattori Mirva Valkama. Minna Koivusen musiikkiesitykset oli sovittu klo 12 ja 13. Tapahtumapaikka hiljeni hieman päivällä ja Minna Koivunen tarjoutui pitämään ylimääräisen musiikkiesityksen klo 11, jolloin sote-keskuksessa asioimassa olleet asiakkaat saatiin houkuteltua mukaan tapahtumaan musiikin avulla. Lisäksi Mirva Valkama tarjoutui pitämään toisen puheen iltapäivällä, jotta myös iltapäivän kävijöillä oli mahdollisuus kuulla OLKA-toiminnasta.

Kiertelimme vuorotellen keskustelemassa yhdistysten kanssa ja lisäksi palveluneuvojat ja kiertelivät aulassa ja ohjasivat sote-keskuksen asiakkaita ja heidän omaisiaan tapahtuman pariin. OLKAn vapaaehtoiset ja järjestökoordinaattori keskustelivat kävijöiden kanssa ja toivat OLKA-toimintaa tutuksi. Tilaa-mamme OLKA-donitsit ja kahvi loppuivat kesken tapahtuman. Olimme varautuneet donitsien loppumiseen pikkuleivillä, joten laitoimme nämä tarjolle. Meille oli etukäteen kerrottu, että Satakunnan hyvinvointialue sponsoroi tapahtumaamme kahvit 100 hengelle. Tapahtuman aikana kävi ilmi, että kahvi oli tilattu kuitenkin vain 50 hengelle. Sote-keskus Lännen palveluneuvojat saivat kuitenkin sovittua esihenkilönsä kanssa, että Satakunnan hyvinvointialue

sponsoroi vielä toiset 50 kuppia kahvia tapahtumaan ja saimme nopeasti hoidettua lisää kahvia tarjolle. Näin kahvi ja pikkuleivät riittivät tapahtuman loppuun saakka. Tapahtumapäivän tunnelmia liitteenä olevassa kuvatiedostossa (LIITE 5).

7 OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI

7.1 Palautteet

Projektin arviointi on keskeistä läpi projektin. Arvioinnin avulla seurataan projektin tulosten saavutettavuutta, huomioidaan erilaisia näkökulmia toiminnan kehittämiseen sekä tuotetaan uutta tietoa. Projektin loppuarvioinnissa keskitytään arvioimaan projektin avulla saavutettuja tuotoksia, tuloksia ja vaikutuksia. Lisäksi loppuarvioinnissa pohditaan projektin toiminnan onnistumista. Projektin vaikutuksia voidaan mitata esimerkiksi palautetta keräämällä yhteistyökumppaneilta, kohderyhmältä ja tilaajalta. (Suopajarvi, 2013, s. 27–28.)

Yhtenä opinnäytetyömme tavoitteena oli kehittää palautekyselymalli, minkä avulla saataisiin mahdollisimman moni kävijä jättämään palautetta tapahtumasta. Tilaajan toiveena oli, että palautekyselymalli olisi jatkossa myös OLKA-toiminnan hyödynnettävissä. Palautekyselyä kehittäessä tutustuimme aikaisemmin tehtyihin palautekyselyihin ja alan kirjallisuuteen. Halusimme palautekyselyn avulla kerätä tärkeää tietoa OLKA-toiminnalle kävijäkunnasta, OLKA-tietoisuudesta sekä kartoittaa kävijöiden kiinnostusta vapaaehtoistoimintaan. Lisäksi halusimme kerätä palautekyselyn avulla tietoa oman opinnäytetyömme arviointia varten.

Toteutimme kaksi erillistä palautekyselyä, toinen palautekysely tehtiin tapahtumakävijöille ja toinen yhdistyksille sekä toimijoille. Tapahtumakävijöiden palautekysely toteutettiin Canva-suunnitteluohjelman avulla mukailien tapahtumamainoksen teemaa ja värimaailmaa. Yhdistysten ja toimijoiden

palautekysely toteutettiin sähköisenä kyselynä e-lomakkeen kautta. Palautekyselymallit lähetettiin arvioitavaksi ennen tapahtumaa opettaja Kirsti Santamäelle sekä Satakunnan Yhteisökeskuksen Mirva Valkamalle. Mirva lähetti palautekyselymallit vielä edelleen vapaaehtoistyön koordinaattori Annemari Hirsimäelle kommentoitavaksi. Palautekyselyt hyväksyttiin sellaisenaan käyttöön.

Keräsimme lisäksi suullista palautetta heti tapahtuman jälkeen Satakunnan Yhteisökeskuksen järjestökoordinaattorilta sekä sote-keskus Lännen palveluneuvojilta. Tapahtuman jälkeen syyskuun lopulla pidimme tapahtuman yhteenvedon ja palautekeskustelun Teamsin välityksellä Mirvan, palveluneuvojien Mian ja Anne-Marien sekä opettaja Kirsti Santamäen kanssa.

7.1.1 Yhteistyökumppaneiden palautteet

Pyysimme heti tapahtuman jälkeen suullista palautetta tapahtumassa mukana olleita järjestökoordinaattorilta sekä sote-keskus Lännen palveluneuvojilta. Eri-tyistä kiitosta saimme hyvistä tapahtumajärjestelyistä. Tapahtumakävijät viihtyivät hyvin, yhdistyksiltä ja toimijoilta oli tullut positiivista palautetta ja tapahtumassa oli hyvä tunnelma.

OLKA-toiminta keräsi yhdistyksiltä oman palautteen tapahtuman aikana ja palveluneuvoja Mia Tammela lähetti meille tapahtuman jälkeen sähköpostitse otteita palautteista. Yhdistyksillä ja toimijoilla oli ollut päivän aikana yhteensä 568 kohtaamista tapahtumakävijöiden kanssa. Yhdistykset ja toimijat olivat jättäneet seuraavia palautteita tapahtumasta ”Tilaisuuden musiikkiesitykset lisäsivät viihtyvyyttä, ihmiset jaksoivat viihtyä läpikulkua pidempään”, ”Hyvä päivä, myös toiset esittelijät tulivat tutuksi”, ”Kiva tapahtuma, etenkin aamulla oli mukavasti kävijöitä”, ”Hienosti järjestetty, hyvin esittelijöitä, toimiva konsepti”, ”Todella hyvin järjestetty ja lämminhenkinen tapahtuma, kiitos” sekä ”Hienoa kun järjestätte näitä tapahtumia, musiikkiesitykset iso plussa”.

Pidimme syyskuussa 2023 projektityöryhmän kesken jälkipalaverin, jossa kävimme läpi kävijöiden palautteet, sähköisen kyselyn palautteet sekä keskustelimme tapahtuman onnistumisesta ja projektityöryhmän tuntemuksista projektiin liittyen. Kaikkien osapuolten mielestä tapahtuma oli erittäin onnistunut ja tapahtumasta saadusta palautteen määrästä olivat kaikki vaikuttuneita. Sen lisäksi, että vastausprosentti oli iso, saimme paljon vapaata palautetta, jotka sisälsivät myös konkreettisia ideoita jatkoa varten. OLKA-toiminnan näkökulmasta tapahtuma oli hyvin järjestetty ja rakenteeltaan sellainen, jonka voisi järjestää uudelleen esimerkiksi muissa sote-keskuksissa, joihin OLKA-pisteitä on rakennettu perusterveydenhuoltoon jalkautumisen myötä. Järjestökoordinaattori Mirva Valkama aikoo esitellä saadut palautteet OLKAN palaverissa, tulevien suunnitelmien apuna. Saimme sekä Mirvalta, että sote-keskus Lännen palveluneuvojilta paljon kiitosta ja kehuja siitä, miten koko projektin ajan hoimme asiat täsmällisesti ja pystyimme huomioimaan kaikki näkökulmat ja tapahtumaan vaikuttavat tekijät.

Satakunnan yhteisökeskuksen vapaaehtoistyön asiantuntija Annemari Hirsimäki oli kutsuttu tapahtuman arviointikeskusteluun mukaan, mutta hän oli estynyt. Hän lähetti sähköpostitse kiitokset hyvin suunnitellusta, markkinoidusta ja toteutuneesta tapahtumasta.

7.1.2 Tapahtuman kävijöiden palautteet

Tapahtuman kävijöille teimme paperisen palautekyselyn Canva-suunnitteluohjelman avulla (LIITE 6). Palautekysely sijoitettiin tapahtumapaikan takaosaan kahvitarjoilun ja arvonnän kanssa samalle pisteelle palautteen keräämisen helpottamiseksi. Ajatuksena oli, että tapahtuman kävijät kiertäisivät ensin yhdistysten ja toimijoiden pisteillä, minkä jälkeen saapuisivat palautepisteelle. Tämä onnistui hyvin ja lähes kaikki tapahtumakävijät tulivat lopuksi palautepisteellemme kahvitarjoilun ja arvonnän houkuttelemina.

Kerroimme kävijöille, että olemme Satakunnan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoita ja olemme järjestäneet tapahtuman opinnäytetyönämme.

Toivoimme, että kävijät jättäisivät palautetta tapahtumasta, jotta pystyisimme arvioimaan tapahtuman onnistumista. Palautteen annon jälkeen kävijät saivat osallistua arvontaan ja hakea kahvin ja donitsin. Tapahtuman kävijät suhtautuivat positiivisesti palautteen antamiseen ja saimme kerättyä palautteen lähes jokaiselta, joka vieraili pisteellämme. Arvonta ja kahvitarjoilu palautepisteen yhteydessä oli selvästi toimiva ratkaisu.

Ensimmäisenä ja toisena kysymyksenä palautekyselyssä oli palautteen antajan sukupuoli ja ikä. Halusimme kartoittaa vastaajien ikää ja sukupuolta, jotta näkisimme minkälaisia kävijöitä tämänkaltaisessa tapahtumassa käy. Palautteen antajista 49 oli naisia, 14 miehiä ja viisi ei halunnut kertoa sukupuoltaan. Yksikään palautteen antajista ei ollut alle 20-vuotias, kahdeksan ilmoitti iäkseen 20-35 vuotta, 12 ilmoitti iäkseen 36-50 vuotta, 14 ilmoitti iäkseen 51-65 vuotta ja suurin osa tapahtumakävijöistä, yhteensä 34 kpl oli yli 65-vuotiaita.

Kolmantena kysymyksenä oli, miten kävijä oli saanut tietää tapahtumasta. Vastausvaihtoehtoina oli näin mainoksen, missä?, olin asiakkaana sote-keskuksessa, olin omaisena sote-keskuksessa, olin töissä sote-keskuksessa ja muuten, miten? Vastaajista 24 kertoi saaneensa tietää tapahtumasta nähtyään mainoksen. Kolme vastaajaa kertoi nähneensä mainoksen työpaikallaan, neljä Facebookissa, neljä Satakunnan Kansassa ja kuusi sote-keskus Lännessä. Lisäksi mainosta oli nähty Sydänpiirin ja Yhteisökeskuksen kautta, sähköpostin välityksellä ja Yhteisötalo Otavassa.

11 vastaajaa kertoi saaneensa tietää tapahtumasta ollessaan asiakkaana sote-keskuksessa ja neljä vastaajaa kertoi olevansa omaisen roolissa sote-keskuksessa. Kahdeksan vastaajaa kertoi työskentelevänsä sote-keskuksessa. 20 vastaajaa kertoi saaneensa tietää tapahtumasta muulla tavoin. Sattumalta tapahtumasta sai tietää kolme henkilöä, viisi oli kuullut tapahtumasta kaverilta ja viisi Coronariasta. Lisäksi tapahtumasta oli kuultu OLKAN kautta, työpaikalta, sairaalasta, toiminnan esittelijältä ja sähköpostitse.

Neljäntenä kysymyksenä oli, että tiesikö kävijä ennen tapahtumaa mitä OLKA-toiminta on? 32 vastaajaa kertoi tienneensä etukäteen mitä OLKA-toiminta on

ja 36 kertoi, ettei tiennyt ennen tapahtumaa mitä OLKA-toiminta on. Viidentenä kysymyksenä oli, että saiko kävijä tietää jotain uutta OLKasta/vapaaehtoistoiminnasta tapahtuman aikana? 46 vastaajaa kertoi saaneensa uutta tietoa tapahtuman aikana, 20 ei saanut uutta tietoa ja kaksi jätti vastaamatta kysymykseen. Näiden kysymysten avulla halusimme kartoittaa kävijöiden tietoutta OLKA-toiminnasta. Noin puolet tiesi ennestään OLKA-toiminnasta ja tapahtuman jälkeen OLKA- ja vapaaehtoistoiminnan tietoisuus oli selvästi kasvanut isolla osalla kävijöitä.

Kuudentena kysymyksenä oli, että voisiko kävijä itse harkita vapaaehtoistointaan mukaan lähtemistä? Vastausvaihtoehdot olivat olen jo mukana, kyllä ja en. 15 vastaajaa ilmoitti olevansa jo mukana vapaaehtoistoiminnassa, 25 vastaajaa ilmoitti voivansa harkita mukaan lähtemistä ja 25 ilmoitti, ettei ole kiinnostunut mukaan lähtemisestä. Perusteluja kieltäytymiseen emme kysyneet, mutta kaksi vastaajaa oli kommentoinut, että korkea ikä ja ajanpuute estävät vapaaehtoistoiminnassa mukaan olon. Kyselyn perusteella voidaan päätellä, että moni kävijä olisi kiinnostunut olemaan mukana vapaaehtoistoiminnassa.

Seitsemäntenä kysymyksenä oli, että kokeeko kävijä OLKAN tarjoamat palvelut hyödylliseksi itselle tai läheiselle. Vastausvaihtoehtoina oli kyllä, ei ja en osaa sanoa. 43 vastaajista kertoi kokevansa OLKAN tarjoamat palvelut hyödylliseksi, viisi vastaajaa ei kokenut niitä tärkeiksi ja 19 kävijää valitsi vaihtoehdon: en osaa sanoa. Yksi kävijä jätti vastaamatta kysymykseen. Kyselyn perusteella suurin osa siis koki palvelut tärkeäksi itselle tai läheiselle. Palautteista kävi ilmi, että vastaajista ne, jotka olivat vastanneet en osaa sanoa, eivät myöskään tunteneet OLKAN toimintaa etukäteen.

Kahdeksannessa kysymyksessä kartoitettiin mistä yhdistyksen/toimijan toiminnasta kävijä oli erityisen kiinnostunut. Vastausvaihtoehtoina oli lueteltu kaikki tapahtuman yhdistykset ja toimijat yksitellen ja jokin muu, mikä? Palautekyselyn perusteella kävijät olivat eniten kiinnostuneita mielenterveysjärjestöjen palveluista, 20 kävijää kertoi olevansa kiinnostunut MIELI Satakunnan mielenterveys ry:n toiminnasta, kymmenen oli kiinnostunut Porin Sininauha ry:n

toiminnasta ja 11 kertoi olevansa kiinnostunut Porin mielenterveysyhdistys Hyvis ry:n toiminnasta.

OLKA-toiminnasta oli kiinnostunut 12 kävijää, FinFami Satakunnasta kuusi, Porin seurakunnasta seitsemän, Äimä ry:stä neljä, sote-keskus Lännen kuntoutuspalveluista kuusi, Satakunnan Sydänpiiri ry:stä kahdeksan, Porin seudun Sydänyhdistys ry:stä kymmenen, Satakunnan omaishoitajat ry:stä seitsemän, Porin seudun Diabeetikot ry:stä seitsemän, Satakunnan neuroyhdistys ry:stä viisi, Avustajakeskuksesta kymmenen ja Kestävän kasvun Satakunta-hankkeesta kolme kävijää. Yksi kävijä kertoi olevansa kiinnostunut Syöpäyhdistyksen toiminnasta. 17 vastaajaa jätti vastaamatta kysymykseen. Yksi kävijä kertoi, että on kiinnostunut yhdistysten toiminnasta vain oman työnsä puolesta. Kysymyksen avulla halusimme kartoittaa OLKA-toiminnalle tietoa siitä, millaisia yhdistyksiä kävijät olisivat kiinnostuneita näkemään esimerkiksi OLKA-pisteellä ja millaisten yhdistysten ja toimijoiden toiminnalle on tilausta.

Yhdeksännessä kysymyksessä pyydettiin kävijää arvioimaan tapahtumaa asteikolla yhdestä viiteen. Kukaan ei antanut tapahtumalle arvosanaksi yksi tai kaksi. Tapahtuman kävijöistä kolme antoi arvosanaksi kolme, 21 kävijää antoi arvosanaksi neljä ja 41 kävijää antoi arvosanaksi viisi. Kolme kävijää jätti kokonaan vastaamatta kysymykseen. Palautekyselyn lopussa oli mahdollisuus jättää vapaata palautetta järjestäjälle. 34 kävijää jätti vastaamatta kysymykseen, kun taas 34 kävijää antoi vapaata palautetta (Taulukko 4).

Taulukko 4. Vapaamuotoinen palaute tapahtumasta

Vapaamuotoinen palaute järjestäjälle:
Kaikki hyvin.
Kiva homma.
Kiitos mukavasta tapahtumasta.
Hieno ja tärkeä tapahtuma.
Kiva tapahtuma, hyvä kun pidetään näitä.
Hyvää työtä kaikki.

Kiva tilaisuus, lisäksi tietoa tuli.
Kiitos hienosta tapahtumasta. Hyvin järjestetty ja kysely oli loistava tässä kohtaa.
Hieno asia.
Hyvää työtä, hienosti tuotu asia esille.
Oikein kattava.
Hyvin onnistunut tapahtuma.
Oli kiva huomata, että osallistujia tapahtumassa oli paljon.
Kiitos.
Erinomaista, että on erilaista toimintaa. Mielellään voisi viedä myös sivumalle, josta ei pääse kulkemaan.
Hienoa työtä tekevät kaikki.
Jaetaan tärkeää tietoa, todella hyvää toimintaa.
Esittelijät antoivat paljon infoa yhdistyksistään, kiitos! Asiantuntevat esittelijät.
Paljon informaatiota, hyvät munkkikahvit.
Mukava tilaisuus, tietoa tuli.
Tosi hyvin järjestetty tapahtuma!
Rento tapahtuma.
Kiva juttu, että tällaista järjestetään.
OLKA-projektissa olevat henkilöt voisivat työyhteisössä puhua/kertoa Olkasta enemmän, koska hyötyä olisi tietää.
Hyvä, pienessä tilassa.
Ihanasti järjestetty.
Sukupuolia on enemmän kuin 2, kaikki eivät sitä halua kertoa. Hyvä, iloinen tilaisuus!
Ihan hyvä, kun moni yhdistys oli itselle outo.
Kiitos, paljon uutta tietoa.
Jes.
Mainostaminen aluelehteen tarvittavan ajoissa.
Olisiko Puuvillaan tullut enemmän väkeä, hyvä tapahtuma.

7.1.3 Sähköinen palautekysely

Yhdistyksille ja toimijoille teimme sähköisen palautekyselyn e-lomakkeen kautta (LIITE 7). Kysely lähetettiin heti tapahtumapäivän iltana mukana olleille 14 yhdistykselle ja toimijalle. Kyselyn linkki lähetettiin sähköpostilla saatekirjeen kera. Saatekirjeessä kiitettiin yhdistyksiä ja toimijoita osallistumisesta ja toivottiin vastausta palautekyselyyn maanantaihin 4.9. mennessä. Vastaukset kerättiin nimettömänä. Saimme kyselyyn 13 vastausta, eli lähes kaikki vastasivat, mikä oli todella hienoa tapahtuman arvioinnin ja jatkokehitysideoiden kannalta.

Ensimmäinen kysymys kyselyssä oli, miten viestintä järjestäjien kanssa sujui ennen tapahtumaa. Vaihtoehtoina oli hyvin, melko hyvin, melko huonosti tai huonosti. 12 vastaajaa valitsi vaihtoehdon hyvin ja yksi vastaaja vaihtoehdon melko hyvin. Pidimme mukaan lupautuneet yhdistykset ja toimijat ajan tasalla koko ajan ja olimme heihin sähköpostitse yhteydessä useamman kerran. Vastasimme heidän viesteihinsä nopealla aikataululla, joten koemme itsekin onnistuneemme tässä hyvin. Liitimme jokaiseen viestiin puhelinnumeromme, jotta meille pystyi tarvittaessa soittamaankin. Pari puhelua tiedustelumielessä saimmekin ennen tapahtumaa yhdistyksiltä.

Toinen kysymys oli, että saivatko riittävästi tietoa tapahtumasta ennen tapahtumapäivää. Vastausvaihtoehdot olivat samat kuin ensimmäisessä kysymyksessä. Tähän kysymykseen yhdeksän yhdistystä vastasi, että hyvin ja neljä yhdistystä, että melko hyvin. Lähetimme yhdistyksille ennen tapahtumapäivää suunnittelemamme mainoksen ja lisäksi linkin Facebook-tapahtumasivuille. Olimme useampaan kertaan maininneet, että meihin voi olla yhteydessä, mikäli on jotain kysyttävää, mutta kovin paljon emme saaneet tiedusteluita yhdistyksiltä ennen tapahtumaa. Osa yhdistyksistä ja toimijoista vastasi vain alun kutsukirjeeseen, mutta ei myöhempisiin viesteihin. Yksi viestintään vaikuttava asia oli kesälomat, joita yhdistysten työntekijöillä oli kesän aikana. Tämän vuoksi laitoimme kutsun tapahtumaan hyvissä ajoin, jotta yhdistyksillä oli mahdollisuus reagoida viestiin ennen lomia.

Kolmas kysymys oli, että miten tapahtumapäivän järjestelyt sujuivat. Tässäkin kysymyksessä oli samat vaihtoehdot kuin aiemmissa. Kaikki vastanneet olivat sitä mieltä, että tapahtumapäivän järjestelyt sujuivat hyvin. Saimme myös paikan päällä yhdistyksiltä hyvää palautetta järjestelyistä ja kaikki vaikuttivat viihtyvän tapahtumassa hyvin. Neljännessä kysymyksessä kysyttiin, oliko kommunikointi sujuvaa järjestäjien taholta sujuvaa tapahtumassa paikan päällä. Tässä vastausvaihtoehdot olivat kyllä, melko sujuvaa ja ei. Kaikki yhdistykset vastasivat tähän kyllä. Omasta mielestämme onnistuimme hyvin. Olimme vastaanottamassa yhdistyksiä ja kiersimme juttelemassa kaikkien yhdistysten ja toimijoiden kanssa.

Viidennessä kysymyksessä tiedustelimme, vastasiko tapahtuma ennako-odotuksiasi. Vastausvaihtoehtoina oli: kyllä, melko hyvin, ei juurikaan ja ei. 12 vastaajaa koki tapahtuman vastanneen ennako-odotuksia ja yksi vastaaja oli valinnut vaihtoehdon melko hyvin. Kuudennessa kysymyksessä pyysimme jättämään kirjallista palautetta järjestäjille. Ilahduttavan moni vastaaja oli jättänyt kirjallista palautetta, sillä 13 vastaajasta kymmenen vastasi tähän kohtaan (Taulukko 5). Saimme erittäin hyvää palautetta jo paikan päällä ja kyselyyn jätetyt palautteet täydentävät niitä hienosti. Palautteen perusteella tapahtuma koettiin hyvin onnistuneeksi ja erityisesti järjestelyt, toimijoiden ja kävijöiden määrä sekä musiikkiesitykset saivat kehuja.

Taulukko 5. Sähköisen palautekyselyn kirjalliset palautteet järjestäjälle

Mitä palautetta haluaisit antaa järjestäjille?
Tapahtuma oli erittäin hyvin järjestetty. Olitte saaneet paljon toimijoita mukaan, ihmisiä kävi kiitettävästi tutustumassa järjestöihin ja tunnelma tapahtumassa oli hyvä.
Tapahtumassa oli mukava tunnelma
Kävijämäärä tapahtumassa yllätti positiivisesti. En osannut odottaa näin suurta kohtaamisten määrää. Suuret kiitokset loistavista järjestelyistä ja markkinoinnista, jolla väki saatiin paikalle! :)

Hyödyllinen tapahtuma, jossa tavoitettiin hyvin kohderyhmää. Myös toisten järjestötoimijoiden kanssa oli hyvä nähdä, mahdollisti myös yhteisten tekemisten suunnittelun.
Todella hyvin järjestetty ja koordinoitu tilaisuus. Ihan mahtavaa, että olitte saaneet liikkeelle niin paljon eri toimijoita, se ehkä kertoo hyvästä, laajasta ja kattavasta markkinoinnista. Hyvä ja tärkeä päivä. Hienoa toimintaa!!! Iso kiitos, että saimme olla mukana! Hyvää työtä, upeaa!
Hienosti olitte järjestäneet kaiken ja olipa huippua, että oli niin paljon musiikkiohjelmia.
Hyvin meni!
Kaikki toimi tosi hyvin. Ohjelmaa sopivasti. Musiikki oli hyvä tunnelman luoja.
Kiitos monipuolisesta toiminnasta tapahtumapäivän aikana. Oli itsekin esitelypisteen toimijana mielenkiintoista tutustua eri tahojen toimintoihin - helpottaa verkostoitumista ja saa tietoa, mihin ohjata asiakkaita.

Tapahtuman järjestelyiden kommentoimisen lisäksi kommentoitiin tapahtuman luonnetta verkostoitumisen edistäjänä. Useampi yhdistys koki tämän tyyppisen tapahtuman tuovan loistavan tilaisuuden tutustua muiden yhdistysten toimintaan ja verkostoitua heidän kanssaan. Yhdistykset kokivat saavansa tapahtumasta ideoita, vinkkejä ja uusia yhteistyöajatuksia muiden toimijoiden kanssa. Tämä on merkittävää, sillä projektimme alussa olleessa OLKA-illassa saimme kuulla että yhdistysten välillä on kilpailua vapaehtoisista ja toiset yhdistykset koetaan välillä jopa uhkana oman yhdistyksen toiminnalle. Tapahtumamme vaikutti tähän ajattelumalliin ratkaisevasti tuoden esille kokonaan erilaisen näkökulman nähdä muut yhdistykset kilpailijan sijaan voimavarana.

Seuraavat kysymykset koskivat OLKA-toimintaa. Seitsemännessä kohdassa kysyttiin onko yhdistyksenne järjestänyt teemapäiviä OLKA-pisteellä. Vastausvaihtoehdot olivat kyllä ja ei. Yhdeksän yhdistystä vastasi kyllä ja loput neljä, että eivät ole. Jälkikäteen pohdimme, että tähän kohtaan olisi voinut lisätä vaihtoehdoksi, että olisiko yhdistyksellä kiinnostusta teemapäivien järjestämiseen jatkossa. Onneksi osa oli kuitenkin kirjoittanut kiinnostuksestaan

vapaamuotoiseen palautteeseen. Kahdeksas kysymys oli, että kokeeko yhdistys yhteistyön OLKA-toiminnan kanssa sujuvaksi. Tässä vaihtoehtona oli kyllä ja ei sekä en osaa sanoa, sillä kaikilla yhdistyksillä ei välttämättä ole kokemusta yhteistyöstä OLKAN kanssa. 11 vastaajaa valitsi vaihtoehdoksi kyllä ja kaksi vastaajaa vaihtoehdon en osaa sanoa. En osaa sanoa-vaihtoehdon vastanneista toinen yhdistys oli pitänyt teemapäiviä OLKA-pisteellä ja toinen ei.

Viimeisessä kohdassa yhdistyksillä oli mahdollisuus antaa vapaamuotoista palautetta OLKA-toiminnalle. Kuusi vastaajaa oli jättänyt kirjallista palautetta, osa lyhyemmin ja osa pidemmin (Taulukko 6). Palaute oli kaikin puolin hyvää ja OLKA-toiminta koettiin tärkeäksi yhdistysten näkökulmasta.

Taulukko 6. Sähköisen palautekyselyn kirjalliset palautteet OLKA-toiminnalle

Vapaamuotoinen palaute OLKA-toiminnalle
Kiitos, että ollaan aina tervetulleita! :)
Olisi kiva, jos voisimme sydänjärjestönä sopia Olka-pisteelle säännölliset omat päivät vaikka sydänviikon tai muun teemapäivän yhteyteen.
Hyvää työtä!
Oli ensimmäinen OLKA-tapahtumani, mutta hyviä kohtaamisia ja myös uutta verkostoitumista syntyi. Osaltani OLKA-toiminta jatkuu mm. seurakuntien omilla teemapäivillä OLKA-pisteissä.
Kiitos, että olette! OLKA:ssa olemme kohdanneet aina paljon juuri meidän kohderyhmämme asiakkaita ja aina on tullut tunne, että infopisteen pitäminen on ollut hyödyllistä, kohderyhmä on saanut tarvitsemaansa tietoa ja tukea. On ollut aina hieno myös huomata kuinka myös ammattilaiset ovat tulleet hakemaan tietoa ja joitain osastotunteja olemme myös saaneet OLKASSA sovittua. OLKA on äärimmäisen tärkeä kolmannen sektorin toimijoiden ja asiakkaiden kohtaamisen paikka!
Kiva, että Olkalaisia oli niin paljon paikalla liivit päällä. Hyvää näkyvyyttä.

Sähköinen palautekysely oli selvästi toimiva, sillä saimme lähes 93 % yhdistyksistä vastaamaan kyselyyn. Vastausprosenttiin vaikutti varmasti myös se, että olimme kertoneet yhdistyksille etukäteen lähettävämme tapahtuman

jälkeen linkin kyselyyn ja lisäksi lähetimme linkin heti tapahtumapäivän iltana, jolloin yhdistyksillä oli tapahtuma tuoreessa muistissa. Suurin osa vastauksista tulikin heti kahden päivän sisällä tapahtumasta. Kysely oli tarpeeksi lyhyt ja selkä, joten vastaamiseen ei tuhraantunut aikaa. E-lomakkeella tehty kysely toimii hyvin mobiililaitteilla ja tietokoneella, joten vastauksen voi kirjoittaa missä vain ja millä laitteella vain

7.2 Oma arviointi projektista

Opinnäytetyömme tekeminen alkoi tammikuussa 2023. Meille oli alusta alkaen selvää, että halusimme tehdä toiminnallisen opinnäytetyön. Opettaja Kirsti Santamäen ehdottama tapahtumapäivän järjestäminen liittyen OLKA-toiminnan jalkauttamiseen perusterveydenhuoltoon tuntui meistä hyvältä, joten tartuimme heti aiheeseen. Teimme heti projektin suunnitteluvaiheessa projektille aikataulun, jota noudatimme tarkasti koko projektin ajan. Opinnäytetyön tekeminen yhdessä tuntui alusta asti luontevalta, sillä tiesimme entuudestaan yhteistyömme sujuvan hyvin. Kumpikin meistä opinnäytetyöntekijöistä osallistui aktiivisesti projektin joka vaiheeseen ja työt jaettiin tasapuolisesti. Meillä oli alusta asti hyvin samanlaiset näkemykset ja tavoitteet projektille, joten työn tekeminen yhdessä oli helppoa.

Teoreettisen perustan kokoaminen aloitettiin osallistumalla maaliskuussa 2023 Satasairaalassa pidettyyn OLKA-iltaan ja tutustumalla aiheesta aikaisemmin tehtyihin tutkimuksiin ja kirjallisuuteen. Huhti-toukokuussa 2023 pidimme palaverin työn tilaajan, ohjaavan opettajan sekä sote-keskus Lännen palveluneuvojien kanssa. Kesäkuussa 2023 teimme sopimuksen opinnäytetyön tekemisestä ja aloimme heti tekemään tapahtumapäivään liittyviä järjestelyjä. Kesän alussa otimme yhteyttä yhteistyökumppaneihin, yhdistyksiin ja toimijoihin ja rakensimme tapahtumapäivän runkoa. Tapahtuman markkinointi aloitettiin heinä-elokuun 2023 vaihteessa ja itse tapahtumapäivä järjestettiin 29.8.2023 Porin sote-keskus lännessä. Aikataulu oli realistinen ja pystyimme toteuttamaan suunnitellut vaiheet sen mukaisesti tai suunniteltua aiemmin.

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli järjestää teemapäivä, minkä avulla halusimme tuoda OLKA-toimintaa tutuksi perusterveydenhuollon sote-keskuksessa. Teemapäivän tavoitteena oli tuoda OLKA-toimintaa tutuksi sote-keskuksessa asioiville asiakkaille, heidän läheisilleen ja sote-keskuksessa työskenteleville. Tapahtumapäivä sote-keskus Lännessä sujui hyvin ja ihmiset viihtyivät tapahtumassa. Kaikki paikalle kutsutut yhdistykset ja toimijat saapuivat paikalle sovitun aikataulun mukaisesti. Yhdistykset ja toimijat järjestivät omaa itse organisoimaansa ohjelmaa pisteillään. Yhteistyö toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa sujui ongelmitta ja tapahtumassa oli yhteisöllinen ja hyvä tunnelma. Palautekyselyissä yhdistyksille saimme positiivista palautetta hyvistä järjestelyistä ja informaatiosta tapahtumaan liittyen. Koimme myös itse järjestelyjen ja tapahtuman sujuneen ennalta sovitulla tavalla ilman suurempia haasteita.

Tapahtumapäivän tarkoituksena oli myös, että yhdistyksillä ja toimijoilla olisi mahdollisuus verkostoitua ja tavata toisiaan tapahtumassa. Yhdistysten ja toimijoiden palautteiden perusteella tapahtumapäivä onnistui erinomaisesti luomaan mahdollisuuden verkostoitumiseen ja toisten yhdistysten edustajien kohtaamiseen. Jo tapahtuman aikana moni yhdistyksen edustaja kävi kertomassa meille järjestäjille, että on hienoa tavata muiden yhdistysten edustajia. Lisäksi yhdistysten jättämässä palautteissa tätä pidettiin erityisen tärkeänä. Järjestämämme tapahtuman avulla oli lisäksi tarkoitus lisätä OLKA-tietoisuutta ja edesauttaa OLKAN jalkautumista perusterveydenhuoltoon. Tapahtuman avulla saimme tuotua OLKA-toimintaa tutuksi ja palautteiden perusteella OLKA-tietoisuus lisääntyikin merkittävästi kävijöiden keskuudessa.

Äänentoistolaitteet saimme itse asennettua ja ne toimivat hyvin koko tapahtuman ajan. Järjestökoordinaattori Mirva Valkaman ensimmäisen puheenvuoron aikana huomasimme, että äänenvoimakkuus oli liian hiljaisella ja puhe ei kuulunut koko tapahtumatilaan. Saimme asian korjattua lisäämällä äänenvoimakkuutta. Ailav-kahvila toimitti sovitusti kahvit ja donitsit tarjolle tapahtumaan ja kävijöiltä tuli runsaasti positiivista palautetta kahvituksesta. Kahvi ja donitsit loppuivat valitettavasti kesken tapahtuman, mutta tämä saatiin ennakkoon hankituilla pikkuleivillä ja kahvin lisätilauksella korjattua.

Tapahtuman markkinointi tapahtui jakamalla mainosta yhteistyökumppaneiden ja yhdistysten kautta, somessa sekä tulostettavilla mainoksilla sote-keskus Lännessä. Myös sanomalehdessä oli maininta tapahtumastamme. Etukäteen pohdimme kovasti mainonnan riittävyttä. Kävijöiden ja palautekyselyn perusteella moni kävijä oli kuitenkin nähnyt mainoksen, minkä perusteella oli saapunut tapahtumaan. Olisimme halunneet saada tapahtumasta lehtijutun paikalliseen lehteen, mutta sen saaminen osoittautui hankalaksi. Paikalliset lehdet eivät olleet innostuneita tekemään juttua tapahtumasta. Tapahtumaa järjestäessä huomasimme, että markkinointi on yksi tärkeimpiä elementtejä tämän tyyppisessä tapahtumassa ja sen toteuttamista olisimme voineet vielä yrittää kehittää.

Yhtenä tavoitteena projektille oli kehittää palautekyselymalli, jonka avulla saisimme kerättyä mahdollisimman hyvin palautetta tapahtumastamme ja mitä OLKA-toiminta voisi mahdollisesti hyödyntää jatkossa omissa tapahtumisissaan. Aloimme koota palautekyselyitä kävijöille ja yhdistyksille heinäkuussa 2023 tutustumalla aikaisemmin tehtyihin palautekyselyihin ja alan kirjallisuuteen sekä huomioimalla OLKAN edustajilta tulleet toiveet kyselyn suhteen. Palautekyselyiden laatiminen sujui hyvin ja saimme koottua selkeän teemaan sopivan kyselyn kävijöille, sekä kattavan kyselyn lähetettäväksi yhdistyksille tapahtuman jälkeen. Palautekyselyt hyväksyttiin tilaajan taholla ennen tapahtumaa ja he hyväksyivät ne sellaisenaan.

Kumpaankin palautekyselyyn saimme erittäin kattavasti vastauksia. Paperiseen kyselyyn vastasi 68 tapahtumakävijää ja sähköiseen 13 yhdistystä. Palautteen kerääminen tapahtumassa kävi sujuvasti ja lähes jokainen pisteellämme vierailut kävijä jätti mielellään palautetta. Palautteen keräämistä edisti arvontapisteen ja kahvitarjoilun sijoittaminen samalle pisteelle. Lisäksi palautteen antoa edisti se, että olimme itse pisteellä ohjaamassa kävijöitä antamaan palautetta. Palautteiden avulla saimme kerättyä tärkeää tietoa oman projektin onnistumisesta. Lisäksi saimme kerättyä OLKA-toiminnalle tietoa tapahtuman kävijäkunnasta, heidän OLKA-tietoisuudestaan, kiinnostuksesta vapaaehtoistoimintaan ja eri yhdistysten tarjoamiin toimintoihin.

Opinnäytetyön raportin kirjoittamista jatkettiin elo-syyskuussa 2023. Palautekeskustelu ja yhteenveto projektista käytiin tilaajan, ohjaavan opettajan ja sote-keskus Lännen palveluneuvojien kesken syyskuussa 2023 Teamsin välityksellä. Saimme erinomaista palautetta koko projektista ja hyvin organisoidusta tapahtumasta. Projektityöryhmän mukaan meidän kanssamme oli helppo tehdä yhteistyötä ja meillä oli koko projektin ajan järjestelyt hyvin hallinnassa. Annoimme lisäksi itse hyvää palautetta projektiryhmän jäsenille korvaamattomasta avusta ja hyvästä yhteistyöstä. Ilman saumatonta yhteistyötä tapahtuma ei olisi ollut niin onnistunut. Tämän jälkeen valmis raportti palautettiin opettajalle arvioitavaksi suunniteltua aikaisemmin lokakuussa 2023. Suunnitelmanamme oli kirjoittaa opinnäytetyön teoreettinen osuus mahdollisimman valmiiksi jo ennen tapahtuman järjestämistä, ja sen vuoksi pystyimme palauttamaan valmiin opinnäytetyöraportin lähes kaksi kuukautta suunniteltua aiemmin.

7.3 Resurssien ja riskien hallinnan arviointi

Projektin päävastuu oli meillä opinnäytetyön tekijöillä, mutta mukana projektissa oli paljon henkilöitä ja ulkopuolisia vaikuttajia. Olimme suunnitelleet tekevämme tiivistä yhteistyötä projektityöryhmän välillä ja yhteistyökumppaneiden kanssa ja tässä mielestämme onnistuimme erittäin hyvin. Olimme sähköpostitse yhteydessä palveluneuvojiin ja järjestökoordinaattoriin säännöllisesti koko projektin ajan ja lisäksi tiedotimme mukana olleita yhdistyksiä tapahtumapäivän sisällöstä, markkinoinnista ja muista tärkeistä asioista tasaisin väliajoin. Yhdistysten lisäksi yhteistyökumppaneitamme olivat esiintyjät Minna Koivunen ja Cygnaeuksen koulun musiikkiluokka, Ailav-kahvila, Satakunnan Yhteisökeskus, OLKA-toiminta ja Satakunnan ammattikorkeakoulu, josta saimme äänentoistolaitteet ja arvontapalkintoja.

Projektityöryhmämme jäsen Mirva Valkama toimi sekä OLKA-toiminnan, että Satakunnan Yhteisökeskuksen edustajana, joten tiedotus näiden yhteistyökumppaneiden suuntaan sujui hyvin koko projektin ajan. Lisäksi OLKA-

toiminnassa mukana oleva Satakunnan yhteisökeskuksen vapaaehtoistoiminnan asiantuntija Annemari Hirsimäki oli mukana aloituspalaverissa ja olimme häneen muutaman kerran yhteydessä projektin edetessä. Pystyimme hyödyntämään hänen asiantuntemustaan yhdistystoiminnasta ja vapaaehtoistyöstä. Annemari oli tapahtumapäivänä käymässä paikan päällä ja saimme hyvää palautetta myös häneltä tapahtumasta.

Tapahtumapaikkana toimi suunnitelmien mukaisesti sote-keskus Lännen aulatilat. Kalusteita saimme paikan päältä palveluneuvojien avulla. Pöytien hankinnassa oli hieman vaikeuksia, koska niitä ei löytynyt niin helposti kuin alun perin ajattelimme. Lopulta palveluneuvoja Mia Tammela löysi pöytiä sote-keskuksen kellaritiloista, jonne niitä oli viety säilytykseen. Pöytien hankintaa hankaloitti meidän etäisyytemme sote-keskus Lännen tiloista, jotka muutenkin olivat meille tuntemattomia. Tätä ongelmaa oli ennakoitu sillä, että projektityöryhmässä oli mukana jäseniä, jotka työskentelevät tapahtumapaikalla ja tuntevat tilat. Lisäksi olimme pyytäneet yhdistyksiä tuomaan pöydät mukanaan, mikäli sellaisia oli. Tapahtumapäivänä pöytiä ja tuoleja oli tarpeeksi, joten kalusteiden hankinta onnistui lopulta hyvin.

Äänentoistolaitteiden hankinta vaati jonkin verran selvittelyä. Tässä isona apuna oli koko projektityöryhmä, joista jokainen kysyi äänentoistolaitteita omilta kontakteiltaan. Lopulta Kirsti Santamäki sai Satakunnan ammattikorkeakoulun tapahtumapalveluista tiedon, että äänentoistolaitteet järjestyvät sitä kautta. Olimme itse yhteydessä tapahtumapalveluihin ja saimme sovittua, että noudamme äänentoistolaitteet edellisenä päivänä Porin kampukselta. Saimme hyvän opastuksen äänentoistolaitteiden käyttöön, joten pystyimme käyttämään niitä ongelmitta tapahtumapäivänä.

Suurimpana riskinä pidimme tapahtuman kävijöiden vähyyttä, näytteilleasettajien vähyyttä tai viime hetken peruutuksia, sekä projektityöryhmän jäsenten sairastumisia. Kävijämäärään pyrimme vaikuttamaan vetovoimaisella ohjelmalla, monipuolisella yhdistystarjonnalla ja markkinoinnilla. Saimme mukaan monenlaisia toimijoita ja yhdistyksiä ja lisäksi uskoimme musiikkiesitysten kiinnostavan kävijöitä. Markkinoinnin osalta teimme sen mitä pystyimme resurssit

huomioiden. Olimme hieman pettyneitä, että lehdistö ei ollut kiinnostunut tekemään juttua tapahtumastamme, mutta OLKA-toiminta ja etenkin uuden Mieliolkan avajaiset olivat olleet samaan aikaan esillä lehdissä useamman kerran, joten toimittajat eivät kokeneet yksittäiseen tapahtumaan liittyvän jutun olevan tarpeeksi kiinnostava julkaistavaksi. Onneksi saimme tästä huolimatta maininnan Mirva Valkaman ansioista hänen haastattelunsa yhteyteen lehteen ja lisäksi tapahtuman mainos oli Satakunnan Kansan Menot-palstalla. Tapahtuman kävijämäärä oli lopulta todella hyvä ja palautteiden perusteella tapahtuman mainos oli nähty eri paikoissa ja lisäksi tieto tapahtumasta oli levinnyt suullisesti.

Yhdistyksiä saimme hyvän määrän mukaan tapahtumaan. Tähän vaikutti se, että olimme ajoissa liikkeellä ja olimme suunnitelleet kutsukirjeen huolella. Pystyimme jo kutsukirjeessä huolellisen alkusuunnittelun avulla kertomaan tapahtumapäivän sisällölliset pääkohdat. Osa yhdistyksistä ei vastannut mukaan lupautumisensa jälkeen lainkaan viesteihimme, joten hieman jouduimme jännittämään, tulisivatko kaikki ilmoittautuneet yhdistykset paikan päälle. Olimme lähettäneet yhdistyksille useamman tiedottavan viestin koskien tapahtumaa, joten emme erikseen varmistaneet yhdistysten paikalle saapumista vaan luotimme siihen, että yhdistykset muistavat ilmoittautumisensa ja tulevat sovitusti paikalle. Kaikki yhdistykset ja toimijat saapuivat paikalle sovitusti, eli tämänkin osalta onnistuimme hyvin. Yhdistysten ja toimijoiden lisäksi kaikki projektityöryhmän paikalle lupautuneet jäsenet ja tapahtuman esiintyjät pääsivät paikalle. Alun perin mukaan lupautuneen musiikkiluokan opettajalle tuli viime hetken este, mutta hän oli huolehtinut toisen luokan opettajineen paikkaamaan tilanetta, joten meidän näkökulmastamme tästä ei koitunut ylimääräistä haittaa.

8 POHDINTA

Vertaistuki on kokonaan oma tukimuotonsa, eikä se koskaan kilpaile ammattilaisen antaman tuen kanssa. Vertaistuki kuitenkin toimii sairaalassa

konkreettisesti ammattilaisen antaman tuen rinnalla matalan kynnyksen palveluna. Ammattilainen voi tarjota potilaalle mahdollisuuden jutella saman kokeneen vapaaehtoisen kanssa, jolloin kaikki osapuolet hyötyvät vertaistuen tuomista mahdollisuuksista. Tutkimusten mukaan vertaistuen on todettu muun muassa rohkaisevan potilasta luottamaan itseensä, auttavan keskusteluissa lääkärin kanssa, tukevan potilaan omahoitoa, vähentävän ahdistusta, lääkkeiden käyttöä ja lääkärissä käyntejä. (Terveyskylä, 2022.) Useassa aiheeseen liittyvässä julkaisussa, kuten esimerkiksi Woodin, Trasolinin ja Thomasin tekemässä tutkimuksessa käy ilmi, että suurin ongelma vertaistuen toimivuuteen liittyen on henkilökunnan puutteelliset tiedot saatavilla olevasta vertaistuesta. (Wood ym., 2021). Vertaistukea pitäisi tuoda paremmin sekä henkilökunnan, että asiakkaiden ja potilaiden tietouteen, jotta siitä tulisi luonnollinen terveydenhuoltoa täydentävä osa.

Vertaistukitoiminta on kolmannen sektorin toimintaa, eikä terveydenhuollon organisaatio koordinoi sitä, kuten muita palveluja. Tämän takia vapaaehtoistoiminnan integroituminen terveydenhuoltoon tulisi saada toimivammaksi ja kaikkien osapuolten ymmärrys sen hyödyistä paremmaksi. OLKA-toiminnan tavoitteena on tarjota potilaille ja heidän läheisilleen vertaistukea tarjoamalla mahdollisuuden kiirettömään kohtaamiseen sekä antaa tukea sairauteen sopeutumisessa. OLKA-toiminta on koordinoitua vapaaehtoistoimintaa, joka toimii tällä hetkellä isoissa sairaaloissa erikoissairaanhoidossa. (Terveyskylä, 2022). Vertaistuen tarve on kuitenkin olemassa myös perusterveydenhuollon sote-keskuksissa ja OLKA-toiminnan tavoitteena onkin jalkautua myös sote-keskuksiin lähitulevaisuudessa. (OLKA, 2023.)

Järjestötapahtumassa yhdistykset pystyvät tuomaan omaa toimintaansa näkyville tapahtuman kävijöille. Lisäksi tapahtumissa, joissa on osallisena useita eri yhdistyksiä, on niiden edustajilla erinomainen mahdollisuus verkostoitua muiden yhdistysten edustajien kanssa. (Hahl-Weckström, 2022.) Järjestämässämme tapahtumassa yhdistykset pääsivät keskustelemaan kävijöiden lisäksi toistensa kanssa ja suunnittelemaan mahdollista tulevaisuudessa tehtävää yhteistyötä. Aiemmin mahdollisena uhkana pidetyt kilpailevat yhdistykset nähtiin tapahtuman jälkeen voimavarana ja yhdistysten edustajat ymmärsivät, että

verkostoitumalla voidaan vaikuttaa kohderyhmään paremmin kuin yksittäisenä yhdistyksenä.

Valitessamme Satakunnan Yhteisökeskuksen tilaaman aiheen opinnäytetyöksemme, emme tiennet kuinka laaja kokonaisuus työstä tulisi. Projektin työstäminen vaati saumatonta yhteistyötä niin meidän opinnäytetyön tekijöiden välillä, kuin koko projektiryhmän kesken. Projektin työstämistä helpotti meidän opinnäytetyön tekijöiden samanlainen tyyli toimia ja kirjoittaa. Olimme tehneet useita yhteisiä kirjallisia töitä opintojemme aikana, joten tiesimme kirjoitustyön ja tapahtuman järjestelyiden sujuvan hyvin. Työmäärä kuitenkin yllätti ja jossain kohtaa ennen tapahtumaa hetkellisesti tuntui, että emme millään ehdi tehdä kaikkea ajoissa. Meillä molemmilla on perhe ja teimme ensimmäisen sairaanhoitajan sijaisuutemme kesällä, joka vaati voimavaroja, koska lomaa ei opintojen ja töiden ohessa ollut ollenkaan. Pysyimme kuitenkin koko ajan aikataulussa ja keväällä tehty iso työ kirjallisuuteen perehtymisen osalta palkitsi meidät tapahtuman jälkeen raporttia kirjoittaessamme. Tapahtuma onnistui todella hyvin ja saimme paljon materiaalia työstettäväksi.

8.1 Eettisyys ja luotettavuus

Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen edellyttämät tavat ovat lähtökohtana eettisesti hyväksyttävälle ja luotettavalle tutkimukselle. Se edellyttää tutkijoiden itsesääntelyä ja lainsäädännön määrittämien rajojen noudattamista. Hyvä tieteellinen käytäntö sisältää tutkimuseetiikan näkökulmasta katsottuna erilaisia keskeisiä lähtökohtia. Tutkimuksessa tulee noudattaa rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä tutkimuksen ja niiden tulosten arvioinnissa. Tutkimuksessa käytettävät tiedonhankinta-, tutkimus-, ja arviointimenetelmät tulee olla tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä. Tuloksia julkaistaessa noudatetaan tieteellisen tiedon luonteen mukaista avoimuutta ja vastuullista tiedeviestintää. Muiden tutkijoiden julkaisuihin viitataan asianmukaisella tavalla, heitä kunnioitetaan ja heidän saavutuksilleen annetaan niille kuuluva arvo ja merkitys omassa tutkimuksessa ja sen tuloksia julkaistaessa. (TENK, 2012, s. 6.)

Opinnäytetyömme toteutettiin projektiluontoisena yhteistyössä OLKA-toiminnan ja tilaajana toimivan Satakunnan Yhteisöt ry:n kanssa. Tarkoituksena oli suunnitella järjestettävää teemapäivää yhdessä heidän edustajiensa kanssa ja tehdä opinnäytetyösopimus asianmukaisesti, jotta varmistetaan, että kaikki osapuolet ovat ymmärtäneet toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksen, tavoitteen ja alustavan suunnitelman samalla tavalla. Toteutimme hyvän tieteellisen käytännön mukaista avoimuutta ja viestintää koko projektin ajan.

Olemme tutustuneet opinnäytetyömme sisällölliseen taustaan sekä projektiluontoisen opinnäytetyön menetelmiin ennalta lukemalla alan kirjallisuutta ja hakemalla aiheesta jo aiemmin tehtyjä tutkimuksia. Tutkimusten hakuun olemme käyttäneet luotettavia tietokantoja, kuten Pubmed, Medic, Finna ja Google Scholar. Tutkimuksia valitessamme kiinnitimme huomiota niiden laatuun rajaamalla epäsovivaa materiaalia pois sisäänotto- ja poissulkukriteerien avulla. Olemme kunnioittaneet työssämme aiempien tutkimusten tekijöitä merkitsemällä lähteet asianmukaisesti ja referoimalla heidän tekstiään hyvien tieteellisten käytäntöjen mukaisesti.

Meidän opinnäytetyömme tarkoituksena oli järjestää tapahtuma teemapäivän muodossa kaikille vapaaehtoistyöstä, vertaistuesta ja järjestötyöstä kiinnostuneille. Tapahtumaa markkinoitiin ennakkoon eri kanavilla, se oli avoin kaikille, eikä sinne ollut ennakkoilmoittautumista. Tällä varmistimme, että jokainen voi itse päättää haluaako tulla paikalle. Emme pystyneet täysin ennakoimaan minikäläinen osallistujajoukko tulee olemaan, mutta tarkoituksenamme oli yhdessä vapaaehtoistyön ammattilaisten kanssa tarjota mahdollisimman hyvä kokemus paikalle saapuville. Pehdyimme työn teoreettista perustaa tehdessä luotettavien lähteiden avulla aiheeseen mahdollisimman hyvin, jotta pystyimme toimimaan luottamuksellisesti itse tapahtumassa. Hyödynsimme paikalla olevien ammattilaisten apua ja tarjosimme osallistuneille asiantuntevaa informaatiota aiheesta.

Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä OLKA-toiminnan ja Satakunnan Yhteisöt ry:n kanssa Vapaaehtoistoimintaa suurella sydämellä- teemaviikkojen yhteydessä ja heidän periaatteidensa mukaisesti kaikki tapahtumat ovat

uskonnollisesti ja poliittisesti neutraaleja, jolloin jokaisella osallistuvalla ihmisellä on perustuslain mukaiset oikeudet toteuttaa omia vakaumuksiaan haluamallaan tavalla, emmekä tapahtumaa järjestettäessä ota niihin kantaa. Lisäksi tapahtumat ovat maksuttomia, mikä mahdollistaa kaikkien halukkaiden osallistumisen taloudellisesta tilanteestaan riippumatta. (Satakunnan Yhteisökeskus, 2023.)

Tutkimustyössä on huomioitava tutkittavien turvallisuus ja oikeudet. Tutkittavan yksityisyys sekä fyysinen ja psyykinen koskemattomuus on turvattava. Jokaisen tutkimukseen osallistuvan on tiedettävä tutkimuksen tavoite, menetelmät, eturistiriidat, rahoitus, tutkijan yhteydet laitoksiin, tutkimuksella tavoiteltava hyöty sekä tutkittavalle koituvat riskit. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen, 2013, s. 214–215.) Lisäksi tutkittavan on saatava tietoa henkilötietojen käsittelystä ja siitä millaiseksi kerättävän tutkimusaineiston käsittelyn ja säilyttämisen elinkaari on suunniteltu. (TENK, 2019, s. 8). Tutkimukseen osallistuminen on aina oltava vapaaehtoista ja siitä on mahdollisuus kieltäytyä sekä halutessaan tutkittava saa peruuttaa suostumuksensa osallistumiseensa milloin tahansa ilman kielteisiä seurauksia. Tutkittava ei saa kokea, että hänet olisi pakotettu osallistumaan, eikä hänelle saa syntyä pelkoa kielteisistä seuraamuksista missään vaiheessa. (TENK, 2019, s. 8.)

Järjestämässämme tapahtumassa vapaaehtoistyöstä kiinnostuneilla oli mahdollisuus ilmoittautua vapaaehtoistoimijaksi yhdistyksille tai OLKA-toimintaan oman harkinnan mukaan. Vapaaehtoinen voi lisäksi itse valita haluaako ilmoittautua vapaaehtoiseksi suoraan jollekin paikalla olevista yhdistyksistä vai OLKA-toiminnan edustajalle. Tällöin varmistuimme siitä, että järjestöt eivät kilpaile vapaaehtoisista, vaan päätös on kävijöiden vastuulla. Emme opinnäytetyöntekijöinä keränneet vapaaehtoisten yhteystietoja, vaan OLKA-toiminnan edustaja ja yhdistykset keräsivät ja säilyttivät vapaaehtoisten yhteystietoja heidän omien hyvien toimintatapojensa mukaisesti. Tapahtuman onnistumista mitataksemme keräsimme tapahtumaan osallistuneilta kävijöiltä ja toimijoilta palautetta lyhyen kyselyn avulla. Palautteen antaminen oli vapaaehtoista ja se tehtiin nimettömänä. Opinnäytetyöprosessi ja kehittämistyön tulokset raportoidaan mahdollisimman hyvin ja selkeästi tässä opinnäytetyöraportissa.

8.2 Ammatillinen kasvu

Opinnäytetyömme oli toiminnallinen projekti. Ammatillisesta näkökulmasta opimme työskentelemään osana projektityöryhmää, joka on tärkeä taito jatkoa ajatellen, sillä sairaanhoitajat voivat olla mukana erilaisissa kehittämissuhteissa. Lisäksi nykyaikainen hoitotyö perustuu pitkälti tiimityöskentelyyn, joten erilaiset vuorovaikutustaidot ovat avainasemassa sairaanhoitajan työssä. Tapahtumaa järjestäessämme opimme hallitsemaan suurta kokonaisuutta, hyödyntäen jokaisen projektityöryhmän jäsenen ammattitaitoa. Ymmärsimme, että yksittäisen ryhmän jäsenen ei tarvitse osata kaikkea, vaan työryhmä koostuu erilaisista vahvuuksista, joita yhdistämällä voidaan luoda suuriakin kokonaisuuksia. Avoimuus ja hyvä tiedottaminen korostuvat tiimityöskentelystä ja opimme, miten tärkeää on huolehtia, että kaikki osalliset pysyvät ajan tasalla projektin jokaisessa vaiheessa.

Projektin aikana pääsimme tutustumaan vapaaehtoistyöhön eri näkökulmista niin kirjallisuutta lukemalla, kuin perehtymällä OLKAN ja erilaisten yhdistysten toimintaan. Osaamme projektin jälkeen hyödyntää tulevassa työssämme kolmannen sektorin toimintaa potilaidemme hoidossa. Voimme viedä tietoa eteenpäin tulevissa harjoitteluissamme ja työssämme ja näin pienentää hoitotyöntekijöiden ja kolmannen sektorin vapaaehtoisten välistä kuilua.

8.3 Jatkokehittämisideat

Tapahtumamme tarkoituksena on ollut tuoda OLKA-toimintaa tutuksi perusterveydenhuollossa. Alun perin oli tarkoituksena, että olisimme järjestäneet tapahtuman muutamalla pienemmällä paikkakunnalla ja näin edistäneet OLKAN jalkauttamista myös pienempien kuntien perusterveydenhuoltoon. Järjestämämme iso tapahtuma Porin sote-keskus Lännessä voikin toimia jatkossa mallina pienemmille tapahtumille lähialueella. Palautekyselyssä eräs palautteen antaja toivoikin, että myös syrjäseudulla järjestettäisiin vastaavanlaisia tapahtumia.

Palautekyselyyn vastanneista lähes puolet kertoivat, että he eivät olleet vielä vapaaehtoistoiminnan piirissä, mutta olisivat kiinnostuneita toimimaan vapaaehtoisena. Meille tapahtuman järjestäjillä ei ole tiedossa, saiko joku yhdistys tai toimija hankittua järjestämämme tapahtuman kautta uusia vapaaehtoisia toimintaansa. Se miten nämä potentiaaliset vapaaehtoistoimijat tavoitetaan ja saadaan sitoutettua toimintaan, voisi toimia hyvänä jatkotutkimusaiheena.

Yhtenä opinnäytetyömme tavoitteena oli luoda palautekyselymalli, minkä avulla saataisiin mahdollisimman moni tapahtumakävijä jättämään palautetta. Suunnittelemaamme palautemallia voi OLKA-toiminta halutessaan jatkojalostaa omaan toimintaansa sopivaksi. Lisäksi on tärkeä pohtia, mikä saa ihmiset jättämään palautetta. Esimerkiksi arvonta tai kahvitarjoilu toimi hyvin pienenä houkuttimena palautteen annolle. Myös sähköistä kyselyä voi käyttää pohjana jatkossa tapahtumiin osallistuville yhdistyksille ja toimijoille. Jatkokehitysideana muokkaisimme vastausvaihtoehtoja niin, että lisäisimme ensimmäiseksi vaihtoehdoksi erinomaisen, sillä kyselyssä parhaana vastausvaihtoehtona oleva ”hyvä”, voidaan jostain näkökulmasta nähdä keskinkertaisena. Näin voitaisiin saada myös enemmän hajontaa vastausten välille.

Mukana olleet yhdistykset ja toimijat kokivat tämän kaltaiset tapahtumat tärkeiksi verkostoitumisena kannalta. Lähes jokaisen yhdistyksen edustaja antoi positiivista palautetta siitä, että tapahtumassa oli paikan päällä useita yhdistyksiä. Toimijoilla oli mahdollisuus vaihtaa kuulumisia, tutustua ja verkostoitua. Yhdistysten toiminta saattaa olla hyvin itsenäistä ja voi olla, että yhdistyksetkin kokevat tarvitsevansa esimerkiksi vertaistukea toiminnalleen. Jatkokehittämissideana voisikin pohtia, miten järjestöyhteistyötä voidaan edelleen kehittää. Myös julkisen terveydenhuollon ja kolmannen sektorin yhteistyö tulee lisääntymään tulevaisuudessa. Yhteistyön kautta pystytään tarjoamaan potilaille ja heidän läheisilleen kokonaisvaltaisempaa hoitoa ja tukea.

LÄHTEET

Hahl-Weckström, A. (2022). Järjestömessut yhdistysten ja sote-ammattilaisten kohtaamispaikkana. Innokylä. Haettu 27.4.2023 osoitteesta <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/jarjestomessut-yhdistysten-ja-sote-ammattilaisten-koh- taamispaikkana>

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. (2013). Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki. Sanoma Pro Oy.

Kekki, K. (2016). Neuvottelua rajapinnalla. Julkisen sektorin edustajien ja vapaaehtoistoimijoiden käsitykset ikäihmisten parissa tehtävän työn rajapinoista ja vastuusta [Pro gradu -työ, Tampereen yliopisto]. Trepo. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201602121214>

Kinnunen, H. (2017). Vapaaehtoistyön mahdollisuudet ja haasteet perusterveydenhuollossa: toimenpidesuositus palvelukumppanuuden edistämiseen [YAMK-opinnäytetyö, Turun ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2017121621629>

Kukk, K. (2022). Vertaistuki osana Hyvinkään sairaalan palveluita – Kartoitus OLKA@n vertaistukitoiminnan kehittämisen tarpeista järjestöjen näkökulmasta [YAMK-opinnäytetyö, Turun ammattikorkeakoulu]. Theseus. <http://www.theseus.fi/handle/10024/787514>

Kymäläinen H., Lakkala M., Carver, E. & Kamppuri, K. (2016). Opas projektityöskentelyyn. Helsingin yliopisto. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/160099/Opas_projektity%c3%b6skentelyyn_2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Lahdenperä, S. (2023). Vapaaehtoistoimintaa vahvistamalla kohti ikääntyvän yhteiskunnan mahdollisuuksia: Vapaa!-Fri! –hankkeen toimenpideraportti. Oikeusministeriö. <http://www.urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-458-9>

Lindström, S., & Tuomela, S. (2023). OLKA-toiminnan jalkauttaminen perusterveydenhuoltoon. [AMK-opinnäytetyö, Satakunnan ammattikorkeakoulu]. Theseus. <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202305027144>

Loimu, K. (2013). Yhdistystoiminnan käsikirja (6. uud. p.). SanomaPro.

Mikkonen I. & Saarinen A. (2018). Vertaistuki sosiaali- ja terveysalalla. Tietosanoma.

Mäntyneva, M. (2016). Hallittu projekti: jäntevästä suunnittelusta menestykselliseen toteutukseen (1. painos). Kauppakamari.

Nyholm-Viira, A., & Raumanen, M. (2022). Motivaatio ja sitoutuminen vapaaehtoistoiminnassa: Parasta Lapsille -järjestössä toimineiden vapaaehtoisten

kokemuksia motivaatioon ja sitoutumiseen vaikuttavista tekijöistä [YAMK-opinnäytetyö, Metropolia ammattikorkeakoulu]. Theseus. <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2022113025227>

OLKA. (2023a). Koordinoitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa sairaalassa. Haettu 19.4.2023 osoitteesta <https://olkatoiminta.fi/>

OLKA. (2023b). OLKAn palvelulinjat. Haettu 26.4.2023 osoitteesta <https://olkatoiminta.fi/palvelulinjat/>

OLKA. (2023c). Tietoa OLKAsta. Haettu 26.4.2023 osoitteesta <https://olkatoiminta.fi/tietoa-olkasta/>

OLKA. (2023d). Toiminta. Haettu 20.4.2023 osoitteesta <https://olkatoiminta.fi/toiminta/>

Porin kaupunki. (2022). Terveysasemien palvelut. Haettu 9.5.2023 osoitteesta <https://www.pori.fi/sosiaali-ja-terveys/terveys-ja-sairaalapalvelut/terveysasemien-palvelut/>

Raatikainen, E., Rahikka, A., Saarnio, T., Vepsä, P., & Hyvärinen, H. (2020). Ammattina sosionomi. Sanoma Pro Oy.

Ranne, J. (2014). Anna vaikuttaa! Tee palautteesta vaikuttava! Mieli kirjat.

Rousku, H-M. (2015). Motivaatio ja työn ilo Mannerheimin lastensuojeluliiton vapaaehtoistyössä [Pro Gradu -työ, Turun yliopisto]. UTUPub. https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/121863/gradu_kasvatustiede_Rousku.pdf?sequence=2

Satakunnan yhteisökeskus. (2023a). OLKA-toiminta. Haettu 26.4.2023 osoitteesta <https://www.yhteisokeskus.fi/olkatoiminta/>

Satakunnan yhteisökeskus. (2023b). Vapaaehtoistoimintaa suurella sydämellä Satakunnassa. Haettu 26.4.2023 osoitteesta <https://www.yhteisokeskus.fi/tapahtumat/suurellasydamella/>

Simonsen, N. (2013). Health promotion in local contexts and enabling factors: a study of primary healthcare personnel, local voluntary organizations, and political decision makers [Artikkeliväitöskirja, Helsingin yliopisto]. Helda. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-10-6602-3>

SOSTE. (2020). Sote-järjestöt palveluntuottajina. <https://www.soste.fi/sote-jarjestot-palveluntuottajina/>

Suopajarvi, L. (2013). Opas projektiarviointiin. <https://www.ulapland.fi/loader.aspx?id=a6d01dd9-baad-408a-a6fb-5e131cf74ef5>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2012). Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2019). Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarvointi Suomessa. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf

Terveyskylä. (2022a). Vertaistalo – Mitä on vertaistuki? Haettu 24.4.2023 <https://www.terveyskyla.fi/vertaistalo/tietoa-vertaistuesta/mit%C3%A4-on-vertaistuki>

Terveyskylä. (2022b). Vertaistalo – Mitä vertaistuesta saa? Haettu 10.5.2023 osoitteesta <https://www.terveyskyla.fi/vertaistalo/tietoa-vertaistuesta/mit%C3%A4-vertaistuesta-saa>

Terveyskylä. (2022c). Vertaistalo – Vertaistuen muodot. Haettu 24.4.2023 <https://www.terveyskyla.fi/vertaistalo/tietoa-vertaistuesta/vertaistuen-muodot>

Terveyskylä. (2022d). Vertaistalo – Vertaistuki hoitotyön tukena. Haettu 25.4.2023 osoitteesta <https://www.terveyskyla.fi/vertaistalo/ammattilaiset/vertaistuki-hoitoty%C3%B6n-tukena>

Tirola, H., Poutanen, V.-M., & Pylkkänen, L. (2020). Syöpään sairastuneet ja heidän läheisensä tarvitsevat tukea ja palveluohjausta – Syöpäjärjestöjen ammattilaisten näkökulma. *Sosiaalipedagogiikka*, 21, 63–86. <https://doi.org/10.30675/sa.86871>

Tirkkonen, S. (2017). Vapaaehtoistyö syöpää sairastavien saattohoidossa: Vapaaehtoisten näkemyksiä omasta roolistaan ja asemastaan. [Pro Gradu -työ, Itä-Suomen yliopisto]. Erepo. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:uef-20170833>

Valli, R., & Aarnos, E. (2018). Ikkunoita tutkimusmetodeihin: 1, Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle (5., uudistettu painos.). PS-kustannus.

Vilka, H. (2021). Näin onnistut opinnäytetyössä. Ratkaisut tutkimuksen umpikujiin. PS-kustannus.

Wallo, H., Häyrynen, E. & Pajala, K. (2022). Tapahtuma on tilaisuus: Tapahtuman suunnittelu ja toteutus. (6., uudistettu painos.). Tietosanoma.

Wood, A., Trasolini, A., Thomas, N. (2021). Barriers and facilitators to implementing and sustaining peer support in kidney care. *Journal of Renal Care* 48(2). <https://doi-org.lillukka.samk.fi/10.1111/jorc.12394>

LIITE 1: AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET JA NIIDEN KESKEISET TULOKSET

Tekijä(t), vuosi, otsikko, maa	Tutkimuksen tar- koitus	Käytetyt mittarit / aineiston keruu	Keskeiset tulok- set
Kekki, K. (2016). Neuvottelua rajapinnalla. Julkisen sektorin edustajien ja vapaaehtoistoimijoiden käsitykset ikäihmisten parissa tehtävän työn rajapinoista ja vastuusta	Tutkia ikäihmisten kotona asumista tukevan vapaaehtoistoiminnan ja julkisen sektorin ammatillisen auttamistyön välistä rajapintaa. Tavoitteena on kartoittaa eri toimijaryhmien ajatuksia ja tuoda esiin heidän näkemyksiään vastuusta ja työn rajapinnasta kahden erilaisen tahon välillä.	Aineistonkeruumenetelmänä on puolistrukturoitu eli teemahaastattelu. Tutkimusaineisto koostuu 12 haastattelusta, joista kuusi on vapaaehtoistoiminnan edustajan ja kuusi julkisen sektorin edustajan.	Toimijoiden näkemykset vapaaehtoistoiminnan ja ammattityön välisistä rajoista ovat hyvin yhteneviä, vaikka myös näkemyseroja löytyy. Vapaaehtoistoinnassa korostuvat rinnalla kulkeminen ja tavallisen ihmisen taidoin toimiminen ja ammatillaisen kohdalla koulutus ja ammatitaito.
Kinnunen, H. (2017). Vapaaehtoistyön mahdollisuudet ja haasteet	Kehittämiprojekti on osa Arkeen Voimaa – hanketta ja tarkoituksena on ollut lisätä ohjelmaan tehtävän vapaaehtoistyön tunnettavuutta ja arvostusta.	Aineisto kerätty kvantitatiivisella menetelmällä Webropol-kyselyä hyödyntäen perusterveydenhuollon ammattilaisille. Kysely	Vapaaehtoistyön kehittäminen vaatii yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Vapaaehtoistyön arvostusta, näkyvyyttä ja tarjontaa lisäämällä voidaan kehittää

<p>perusterveydenhuollossa – Toimenpidesuositus palvelukomppanuuden edistämiseen</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena on ollut kartoittaa vapaaehtoistyön mahdollisuuksia ja haasteita perusterveydenhuollossa, tunnistaa ja hyödyntää vapaaehtoistyötä ammatillisen työn rinnalla sekä vapaaehtoistyön haittojen vähentäminen.</p>	<p>perustuu kirjallisuuskatsaukseen.</p>	<p>perusterveydenhuollon ja vapaaehtoistoiminnan yhteistyötä, mikä takaa potilaalle kattavamman hoitopolun. Perusterveydenhuollon henkilökunta kokee vapaaehtoistyön arvokkaana lisänä ammatillisen työn rinnalla. Haasteina nähtiin vapaaehtoistyöntekijöiden ja ammattilaisten epäselvät roolit ja vastuut sekä vapaaehtoistoiminnan vähäinen näkyvyys ja tarjonta.</p>
<p>Lahdenperä S. (2023). Vapaaehtoistoimintaa vahvistamalla kohti ikääntyvän yhteiskunnan mahdollisuuksia – Vapaa!-Fri!-</p>	<p>Vapaa! – Fri! -hanke on osa Kansallisen ikäohjelman toimeenpanoa ja hankkeen tavoitteena on vapaaehtoistoiminnan edistäminen ikääntyvässä yhteiskunnassa. Hankkeen</p>	<p>Raportin sisältöön kerätty hankkeeseen liittyvien selvityksistä, sidosryhmäkeskusteluista sekä aiheeseen liittyvistä raporteista ja tutkimuksista.</p>	<p>Vapaaehtoistoimintaa koordinoivien tahojen on uudistettava toimintaansa, jotta mukaan toimintaan saadaan uusia vapaaehtoisia ja heidät saadaan sitoutettua.</p>

<p>hankkeen toimenpideraportti. Oikeusministeriön julkaisu 2023.</p>	<p>toimenpideraportissa tarkastellaan vapaaehtoistoiminnan tilaa Suomessa sekä annetaan suosituksia julkiselle hallinnolle vapaaehtoistoiminnan edistämiseksi.</p>		<p>Vapaaehtoistointaa hyödynnettävä entistä enemmän yhteiskunnan toiminnoissa. Kuntien ja hyvinvointialueiden tunnistettava ja edistettävä kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia, koska heillä on merkittävä rooli vapaaehtoistoiminnan tukemisessa. Valtakunnantasolla sekä alue- ja paikallistasolla toimivien tahojen yhteistyön mahdollisuuksia kartoitettava ja yhteistyötä kehitettävä.</p>
<p>Lindström, S., & Tuomela, S. (2023). OLKA-toiminnan jalkauttaminen</p>	<p>Tutkimuksen tarkoitus oli selvittää, miten OLKA-toiminnan jalkauttamisessa mukana olevat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset kokevat OLKA-</p>	<p>Kvantitatiivinen menetelmä. Sähköinen kyselylomake OLKA-toiminnan jalkauttamisessa mukana oleville sosiaali- ja terveysalan työntekijöille.</p>	<p>Yhteistyö järjestöjen kanssa mahdollistaa potilaiden kokonaisvaltaiseman hoidon. Yhteistyö helpottaa hoitohenkilökunnan työtä.</p>

<p>perusterveydenhuoltoon.</p>	<p>toiminnan perusterveydenhuollossa sekä miten toimintaa voitaisiin tutkimuksen avulla kehittää. Tutkimuksen tavoitteena on ollut sosiaali- ja terveydenhuollon ja OLKA-toiminnan yhteistyön kehittäminen.</p>	<p>Aineiston käsittelyssä ja analyysissä on käytetty Tixel-ohjelmaa.</p>	<p>Tutkittavat toivoivat lisää toiminnan markkinointia ammattilaisille ja potilaille.</p>
<p>Nyholm-Viira, A., & Raumanen, M. (2022). Motivaatio ja sitoutumisen vapaaehtoistoiminnassa: Parasta Lapsille -järjestössä toimineiden vapaaehtoisten kokemuksia motivaatioon ja sitoutumiseen vaikuttavista tekijöistä.</p>	<p>Tarkoituksena oli selvittää minkälaiset tekijät motivoivat vapaaehtoisia sitoutumaan Parasta Lapsille -järjestön toimintaan. Tavoitteena oli tarkastella syitä siihen, miksi vapaaehtoinen ei ole sitoutunut toimintaan pitkäkestoisesti ja mitä Parasta Lapsille -järjestö voisi toiminnassaan kehittää, jotta vapaaehtoinen sitoutuisi toimintaan pitkäaikaisesti.</p>	<p>Aineisto kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella, jossa oli taustakysymysten lisäksi 44 strukturoitua kysymystä sekä 10 avointa kysymystä</p>	<p>Tuloksista käy ilmi, että suurin osa vastaajista olisi halunnut palata toimintaan mukaan, jos oma elämäntilanne olisi sen sallinut. Vastaajat kokivat vapaaehtoistoiminnan tärkeäksi ja merkitykselliseksi. Esiin nousi myös toive yksilöllisestä kohtaamisesta. Vapaaehtoisen oma elämäntilanne ja ajanpuute ovat vaikuttaneet suuresti siihen, ettei hän ole palannut</p>

			vapaaehtoistoimintaan mukaan uudestaan.
Rousku, H-M. (2015). Motivaatio ja työn ilo Mannerheimin lastensuojeluliiton vapaaehtoisuudessa	Tarkoituksena oli selvittää Mannerheimin Lastensuojeluliiton vapaaehtoistyöhön liittyviä motivaatiotekijöitä ja miten voidaan edesauttaa vapaaehtoistyössä jaksamista.	Aineisto koostui teemahaastatte- luista ja kohde- ryhmänä oli Man- nerheimin Lasten- suojeluliiton Var- sinais-Suomen piirin alueelta kahdeksan pai- kallisyhdistyksen puheenjohtajaa. Haastatteluna käytettiin puo- listrukturoitua me- netelmää, jossa ei ollut valmiita vas- tausvaihtoehtoja	Tutkimustuloksissa motivoivina teki- jöinä Vapaaehtois- työssä nousivat esille yhteisöllis- syys, yhteiskunnal- linen hyöty ja yksi- löllinen hyöty. Va- paaehtoistyö koet- tiin ajoittain paljon aikaa vievänä ja haasteina sille oli- vat ajanhallinta, osaamattomuus ja tehtävien kuormit- tavuus. Jaksami- seen liittyvinä teki- jöinä nousi esille erialiset palkitsemi- set, aito kiitos, työstä saatava ilo, vertaistuen merki- tys ja oma osaami- nen.
Simonsen, N., (2013). Health pro- motion in lo- cal contexts and	Tarkoituksena oli tarkastella paikal- listen vapaaehtois- järjestöjen roolia kuntien terveyden- edistämistyössä ja	Tutkimusaineis- toja kerättiin pos- tikyselynä kol- mesta eri läh- teestä: paikallis- ten	Tuloksista kävi ilmi, että suhteellisen moni paikallisyh- distys oli kiinnostu- nut toimimaan yh- teisön terveyden

<p>enabling factors: a study of primary healthcare personnel, local voluntary organizations, and political decision makers.</p>	<p>verrata eri kuntien terveyden edistämisen suuntautumista ja painopisteitä. Lisäksi tavoitteena oli tunnistaa tekijöitä, jotka ovat yhteydessä paikallisten päättäjien näkemyksiin terveyden edistämisestä ja sen tuloksellisuudesta ja jotka tukevat terveyden edistämistä.</p>	<p>vapaaehtoisjärjestöjen edustajilta (vuosina 2000 ja 2002), perusterveyden- ja vanhustenhuollon ammattihenkilöiltä (vuonna 2002) sekä kunnallisten luottamuselinten poliittisesti valituilta jäseniltä (vuonna 2004).</p>	<p>hyväksi, eli ne voidaan laskea voimavaraksi terveyden edistämässä paikallisella tasolla. Kunnissa oltiin yksimielisiä siitä, että väestön terveyden edistäminen edellyttää yhteistyötä kunnallisten toimien ja vapaaehtoisjärjestöjen välillä. Tutkimuksen tulokset vahvistavat terveyden edistämisen periaatteiden eli voimaantumisen, yhteisöosallistumisen ja sektorien välisen yhteistyön merkitystä suomalaisissa kunnissa</p>
<p>Tirola, H., Poutanen, V.-M., & Pylkkänen, L. (2020). Syöpään sairastuneet ja heidän läheisensä</p>	<p>Tarkastella syöpään sairastuneiden ja heidän läheistensä saamaa ja tarvitsemaa tietoa ja tukea sairautensa eri vaiheissa. Kartoittaa Syöpäjärjestöjen ja</p>	<p>Webropol-kysely syöpäjärjestöjen potilastyötä tekeville ammattilaisille ja toiminnajohtajille. Kyselytulosten pohjalta toteutettiin ryhmähaastatteluja.</p>	<p>Sairastuneet ja heidän läheisensä tarvitsevat tietoa sairaudesta, hoidoista ja erityisammattilaisten palveluista. Lisäksi he kaipaavat psykososiaalista tukea.</p>

<p>tarvitsevat tukea ja palveluohjausta – Syöpäjärjestöjen ammattilaisten näkökulma.</p>	<p>julkisen terveydenhuollon välisen yhteistyön kehittämismahdollisuuksia sairastuneiden ja heidän läheistensä hyväksi.</p>	<p>Aineisto analysoitiin kuvailevilla tilastollisilla menetelmillä. Laadullinen aineisto analysoitiin sisälönanalyysillä.</p>	<p>Järjestöillä on hyvät mahdollisuudet vastata syöpään sairastuneiden ja heidän läheistensä tuen tarpeisiin, mihin julkisessa terveydenhuollossa on rajalliset resurssit. Järjestöjen palveluja on tarpeen kehittää toimijuuden ja osallisuuden tukemisen ja dialogisuuden avulla.</p>
<p>Tirkkonen, S. (2017). Vapaaehtoistyö syöpää sairastavien saattohoidossa: Vapaaehtoisten näkemyksiä omasta roolistaan ja asemastaan.</p>	<p>Tarkastella saattohoidossa tehtävän vapaaehtoistyön sisältöä, rooleja sekä vapaaehtoisten ominaisuuksia saattohoidon vapaaehtoistyön taustalla.</p>	<p>Tutkimus on toteutettu laadullisia menetelmiä käyttäen ja aineisto on kerätty teema-haastattelun avulla saattohoidon vapaaehtoisilta.</p>	<p>Vapaaehtoistyöllä on merkittävä rooli saattohoidossa. Vapaaehtoiset mahdollistavat kii-reettömän kohtaamisen, läsnäolon, tuen, vuorovaikutuksen ja ilon. Vapaaehtoistyöntekijöiden ja ammattilaisten roolit ovat epäselvät. Tärkeimmät ominaisuudet vapaaehtoistyössä toimimiselle ovat kohtaamisen,</p>

			läsnäolon ja sitoutumisen taito. Koulutukset, työnohjaus, virkistystoiminta, vertaistuki ja yhteiset tapaamiset koettiin tärkeäksi vapaaehtoisuuteen sitoutumisen kannalta.
Wood, E., Trasolini, A., Thomas, N. (2021). Barriers and facilitators to implementing and sustaining peer support in kidney care.	Tarkoituksena oli selvittää vertaistuen toteuttamista ja ylläpitämistä edistäviä ja estäviä tekijöitä munuais-sairauksiin erikoistuneissa yksiköissä.	Kyseessä on yhdistetty kirjallisuuskatsaus ja tutkimus. Aineisto on kerätty kahdella eri menetelmällä: Strukturoidulla kyselyllä ja puolistrukturoidulla haastattelulla. Kyselyissä on kartoitettu yksikön vertaistuen mahdollisuus, sen tyyppi ja kesto ensin pääpiirteittäin ja sen jälkeen tarkemmin jaoteltuna.	Yleisimmät vertaistukitoimintaa edistävät tekijät olivat asiaa edistävä henkilökunta ja vertaistukea puolustavat henkilöt yksikössä. Estäviä tekijöitä olivat henkilökunnan ajan ja riittävän informaation puute, muut aikaa vievät projektit ja vähäinen vapaaehtoisten määrä. Johtopäätöksenä kyselyjen ja haastatteluiden perusteella tulattiin siihen tulokseen, että tarvitaan enemmän vertaistuen optimointia ja priorisointia, jotta

			vertaistuesta saadaan maksimaalinen hyöty.
--	--	--	--

LIITE 2: ASIASANAT JA TIETOKANNAT

Tietokanta	Hakusanat ja hakutyyppi	Tulokset	Hyväksytyt
Google Scholar	OLKA-toiminta 2013-2023	36	2
Google Scholar	(vapaaehtoinen OR vapaaehtoistoiminta OR vertaistuki OR vertainen) AND (motivaatio OR motivoiva OR "edistävät tekijät" OR "estävät tekijät") -opinnäytetyö -kandidaatintutkielma 2013-2023	3520	1
Google Scholar	(vapaaehtoinen OR vapaaehtoistoiminta OR vertaistuki OR vertainen) AND (sairas OR sairaus OR sairastunut OR sairaala OR perusterveydenhuolto OR sotekeskus OR terveyskeskus) -opinnäytetyö -kandidaatintutkielma 2013-2023	2830	3
Medic	vapaaehtoi* OR vertaistu*	107	1
Finna	(vapaaehtoi* OR vertaistu* OR vertainen) AND (motiv* OR "edistävät tekijät" OR "estävät tekijät") kirja, artikkeli, väitöskirja, pro gradu, yamk-opinnäytetyö, maisterivaiheen työ, tutkimusraportti, suomi tai englanti, 2013-2023	416	1
Finna	(vapaaehtoi* OR vertaistu* OR vertainen*) AND (sairas* OR sairaal* OR perusterveydenh* OR sote-kesku* OR terveyskesku*) kirja, artikkeli, väitöskirja, pro gradu, yamk-opinnäytetyö, maisterivaiheen työ,	686	1

	tutkimusraportti, suomi tai englantia, 2013-2023		
Pubmed	("peer support" OR "volunteer work") AND (hospital OR "health centre" OR "primary health care" OR "public health service") AND (motivation OR barriers OR facilitators), kaikki artikkelityypit, 2013-2023	684	1
Samk Finna kansain- väliset e-ai- neistot	("peer support" OR "volunteer work") AND ("health centre" OR "primary health care" OR "public health service") AND (motivation OR barriers OR facilitators) kaikki artikkelityypit, vain kokotekstit, 2013-2023	38	0

LIITE 3: KUTSUKIRJE YHDISTYKSILLE

Hei!

Olemme kaksi Satakunnan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijaa ja olemme järjestämässä opinnäytetyönämme tapahtumapäivää Porin sote-keskus lännessä tiistaina 29.8.2023. Tapahtuma järjestetään yhteistyössä OLKA-toiminnan ja Satakunnan Yhteisöt ry:n kanssa. OLKA-toiminta on koordinoitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa sairaalassa. OLKA on toiminut jo vuosia erikoissairaanhoidossa, mutta toiminnalle on olemassa tarve myös perusterveydenhuollossa. OLKA-toimintaa ollaankin nyt jalkauttamassa myös sote-keskuksiin. Tapahtumapäivä järjestetään Vapaaehtoistoimintaa suurella sydämellä -tapahtumaviikkojen yhteydessä, jotka järjestetään Satakunnan alueella 26.8-17.9.2023.

Tarkoituksena on, että tapahtumassa OLKA-toiminta, eri yhdistykset ja toimijat voivat esitellä toimintaansa sote-keskuksessa asioiville asiakkaille, heidän läheisilleen sekä sote-keskuksen työntekijöille. Yhdistykset ja toimijat voivat halutessaan pitää tapahtumassa myös pienimuotoisia puheenvuoroja ja keksiä aktiviteettia omalle pisteelle. Vapaaehtoistoimintaa suurella sydämellä -teemaviikkojen mukaisesti yhdistyksillä on mahdollisuus rekrytoida myös uusia vapaaehtoistoimijoita tapahtumassa. Olemme järjestäneet tapahtumaan lisäksi musiikkiesityksiä sekä kahvitarjoilun kävijöille. Tapahtumaa tullaan markkinoimaan Vapaaehtoistoimintaa suurella sydämellä -tapahtumaviikkojen mainosalustoilla sekä erillisellä sote-keskuksiin ja yhteistyökumppaneille jaettavalla mainoksella. Yritämme saada myös lehtijutun tapahtumapäivästä ennakkoon paikalliseen sanomalehteen.

Olisiko teidän yhdistyksellänne kiinnostusta lähteä mukaan tapahtumapäivään esittelemään toimintaanne? Tapahtumapäivä tullaan toteuttamaan klo 10-14 välisenä aikana. Yhdistykset saavat rakentaa oman pisteensä sote-keskus lännen ala-aulaan, missä koko tapahtuma tullaan järjestämään oheisohjelmineen. Olisimme erittäin iloisia, jos pääsisitte mukaan viettämään mukavaa päivää kanssamme ja jakamaan tärkeää tietoa yhdistysten toiminnasta sote-keskuksen asiakkaille ja työntekijöille. Toivomme yhteydenottoa mahdollisimman pian tai viimeistään 30.6 mennessä. Vastaamme myös mielellämme, jos teillä heräsi jotain kysyttävää tapahtumaan liittyen.

Yhteistyöterveisin: Anniina Välttilä ja Elina Lähtinen

LIITE 4: TAPAHTUMAN MAINOS

Sote-keskus Lännen tapahtumapäivä

Tiistaina 29.8.23 klo 10-14

TAPAHTUMA JÄRJESTETÄÄN VAPAAEHTOISTOIMINTAA SUURELLA SYDÄMELLÄ-
TAPAHTUMAVIIKKOJEN YHTEYDESSÄ. TULE TUTUSTUMAAN PAIKALLISTEN YHDISTYSTEN JA
OLKAN TOIMINTAAN. TAPAHTUMA ON KAIKILLE AVOIN JA MAKSUTON!
Tapahtumapaikkana Sote-keskus Lännen ala-aula os. Maantiekatu 31, Pori.

KAHVI &
DONITSI
TARJOILU klo 10 alkaen
(rajoitettu määrä)

PURISTUSVOIMA-
TESTAUSTA,
ONNENPYÖRÄN
PYÖRITYSTÄ,
MAHDOLLISUUS
LIITYÄ
VAPAAEHTOISEKSI

Tapahtumapäivän ohjelmaa:

klo 10 Cygnaeuksen koulun musiikkiluokka esiintyy
klo 10.30 Järjestökoordinaattori Mirva Valkama /
Satakunnan Yhteisökeskus puheenvuoro
klo 12 & 13 Minna Koivusen musiikkiesitykset.

Tapahtumassa mukana esittelemässä toimintaansa:

OLKA-toiminta

FinFami Satakunta ry

Porin seurakunta

Äidit irti synnytyksenmasennuksesta Äimä ry

Sote-keskus Lännen kuntoutuspalvelut

Satakunnan Sydänpiiri ry

Porin Seudun Sydänyhdistys ry

Satakunnan Omaishoitajat ry

Porin Seudun Diabeetikot ry

Satakunnan Neuroyhdistys ry

MIELI Satakunnan mielenterveys ry

Porin Sininauha ry

Avustajakeskus

Kestävän kasvun Satakunta-hanke

Porin Mielenterveysyhdistys Hyvis Ry;

Huoli pois ja Tul peremmäl -hankkeet

MUSIIKKI-
ESITYKSIÄ,
PUHEEN-
VUOROJA JA
ARVONTAA!

Ailar
TUNTEET LAUTASELLA

HYVIS

AIMA

Porin Sininauha

mieli
Satakunnan
mielenterveys ry

**Satakunnan
NEUROYHDISTYS**

**Porin Seudun
Sydänyhdistys ry**

**Satakunnan
Sydänpiiri ry**

**Porin Seudun
Diabeetikot**

**Satakunnan
Omaishoitajat ry**

FinFami
Satakunta ry

**SATAKUNNAN
YHTEISÖKESKUS**

**Euroopan unionin rahoittama -
NextGenerationEU**

**Satakunnan
hyvinvointialue**

OLKA®

LIITE 5: KUVIA TAPAHTUMAPÄIVÄSTÄ

LIITE 6: PALAUTEKYSELY TAPAHTUMAN KÄVIJÖILLE

Palautekysely sote-keskus Lännen tapahtumapäivästä

Sukupuoli:

- mies
 nainen

Ikä:

- alle 20 vuotta
 20-35 vuotta
 36-50 vuotta
 51-65 vuotta
 yli 65 vuotta

Miten sait tietää tapahtumasta?

- näin mainoksen, missä? _____
 olin asiakkaana sote-keskuksessa
 olin omaisena sote-keskuksessa
 olen töissä sote-keskuksessa
 muuten, miten? _____

Tiesitkö ennen tapahtumaa mitä OLKA-toiminta on?

- kyllä
 en

Saitko tietää jotain uutta OLKAsta/
vapaaehtoistoiminnasta tapahtuman aikana?

- kyllä
 en

Voisitko itse harkita vapaaehtoistointaan
mukaan lähtemistä?

- olen jo mukana
 kyllä
 en

Koetko OLKAn tarjoamat palvelut hyödylliseksi itsellesi
tai läheisellesi?

- kyllä
 ei
 en osaa sanoa

Olen kiinnostunut erityisesti seuraavan yhdistyksen / toimijan
toiminnasta:

- Olka-toiminta
 FinFami Satakunta
 Porin seurakunta
 Äimä ry
 Sote-keskus Lännen kuntoutuspalvelut
 Satakunnan Sydänpiliri ry
 Porin Seudun Sydänyhdistys ry
 Satakunnan Omaishoitajat ry
 Porin Seudun Diabeetikot ry
 Satakunnan Neuroyhdistys ry
 MIELI Satakunnan mielenterveys ry
 Porin Sininauha ry
 Avustajakeskus
 Kestävän kasvun Satakunta-hanke
 Porin Mielenterveys yhdistys Hyvis ry
 Jokin muu, mikä? _____

Minkä arvosanan antaisit tapahtumalle kokonaisuutena
asteikolla 1-5? _____

Vapaaamuotoinen palaute järjestäjille:

_____
_____
_____
_____

Kiitos palautteesta!

OLKA®

LIITE 7: SÄHKÖINEN PALAUTEKYSELY OSALLISTUNEILLE YHDISTYKSILLE JA TOIMIJOILLE

31.8.2023 14.02 E-lomake - Tapahtumapäivä 29.8.2023

Lomake on ajastettu: julkisuus alkaa 22.8.2023 10.42 ja päättyy 5.9.2023 8.00

Tapahtumapäivä 29.8.2023

Sote-keskus Lännen tapahtumapäivä oli opinnäytetyömme projekti. Olemme erittäin kiitollisia, mikäli täytätte tämän lyhyen kyselyn ja annatte palautetta tapahtumastamme. T. Anniina Välttilä ja Elina Lähtinen

Palautekysely

- Miten viestintä järjestäjien kanssa sujui ennen tapahtumaa? *
- Saitko riittävästi tietoa tapahtumasta ennen tapahtumapäivää? *
- Miten tapahtumapäivän järjestelyt sujuivat? *
- Oliko kommunikointi järjestäjien taholta sujuvaa paikan päällä tapahtumassa? *
- Vastasiko tapahtuma ennako-odotuksiasi? *

<https://elomake.samk.fi/lomakkeet/14801/lomake.html?esikatselu=true> 1/2

31.8.2023 14.02

E-lomake - Tapahumapäivä 29.8.2023

6. Mitä palautetta haluaisit antaa järjestäjille?

7. Onko yhdistyksenne järjestänyt teemapäiviä OLKA-pisteellä? *

- kyllä
 ei

8. Koetteko yhteistyön OLKA-toiminnan kanssa sujuvaksi? *

- kyllä
 ei
 en osaa sanoa

9. Vapaamuotoinen palaute OLKA-toiminnalle

Tietojen lähetys

Tallenna

Esitäyttö URL
